

vredede

SOLZJENITSYN

16de jrg. 132 - april 1974

vrede

"VREDE" Studie- en informatiecentrum
voor vredes- en ontwikkelingsproblematiek
v.z.w.

maandblad 10 nrs. per jaar

REDACTIE-BEHEER

PUBLICITEIT :

136 Bagattenstraat 9000 Gent

Prk. : 95.60.15 - Vrede v.z.w. - 9000 Gent

tel. 09/23.82.52

LEESGELD :

200 fr. per jaar - 20 fr. per nummer

Steunabonnement : 500 fr.

Verantwoordelijke uitgever :

M. Vanderborght

Echel 6

9401 Pollare

REDACTIE :

Theo Bailleul, Paula Burghgraeve,

Nadine Crappé,

Chantal De Smet,

Jean-Pierre Everaerts, Luc Kongs,

Griet Maréchal, Michel Tanret,

Kathleen Steel, Luk Vermeire, Jan

Verwest, Bob Wolstijn, Wilfried De

Vlieghe, H. De Sutter.

LAY-OUT

Luk Vermeire

REDACTIESECRETARIS

Jo De Schuyter

HOOFDREDACTEUR

André De Smet

VASTE MEDEWERKERS

Frans De Winter, Ward Ruyslinck,

Staf Schmidt, Jan Van Calsteren,

Jos Wolles, Janine De Rop

Centrum voor UNO-recht

(V.U.B. - Brussel)

Centrum voor Latijns-Amerika

(Roermond)

ABONNEMENTDIENST

Lotty Verwest - Carlos Van Vooren

"Vrede" wil de spreekbuis zijn van al
diegenen die - door degelijke informatie
of voorstellen - een bijdrage willen bren-
gen tot de internationale ontspanning.

De redactie doet dan ook beroep op
de medewerking van al diegenen die
hertoe kunnen bijdragen.

De ondertekende artikels beantwoor-
den dan ook niet noodzakelijkerwijze
aan het standpunt van de redactie.

DRUKKERIJ

Gakko - Gent.

De "Club van Parijs" heeft enkele dagen aan de Chileense junta uitstel
van betaling verleend... Enkele dagen voordien melde de pers dat Belgische
Zweedse Franse e.a. Banken aan de Fascistische regering een buitenge-
wone lening had toegestaan

De financiële machten hebben dus hun vertrouwen geschonken aan de
militaire junta die de wettelijke regering van President Allende heeft
omvergeworpen en de democraten vermoord en vervolgd

Erstdaags beginnen in Santiago een reeks Processen tegen leiders en
militanten van de Unidad Popular

In ons land worstelen de Chileense vluchtelingen met allerlei moei-
lijkheden. Verschillende onder hen hebben nog geen werk, sommigen
zijn ziek, allen moeten hun eigen woonst inrichten. Als vluchtelingen
ontbreekt hun echter aan alles en nog wat

Help ons dus de solidariteitsakties met het Chileense volk te ontwikkelen
Op dit ogenblik hebben we reeds 56.033 fr. ingezameld. Er is meer
nodig. Aan een aantal Chileense vluchtelingen hebben we reeds een
financiële en materiele hulp kunnen verlenen

Stort in ons Fonds voor de Chileense vluchtelingen. Koop en verkoop
onze Solidariteitsklevers van 20 fr. Ieder democraat moet deze op zijn
wagen of akentas plakken. Wij rekenen op uw medewerking.

Een eerste Belgische delegatie bracht een bezoek aan de Democratische
Republiek Vietnam

Kannunnik François Houtart - Prof. aan de K.U. L

André De Smet - Hoofdredakteur van "Vrede"

zullen verslagen uitbrengen over wat ze zagen, hoorden en bespraken..

KENNIS MAKEN MET HET DAGELIJKS LEVEN EN DE

WEDEROPBOUW IN NOORD-VIETNAM.

Voorzucht met dia's.

Dinsdag 23 april om 20 u

in de CASYN - CLUB (ABVA Jongeren) Oude Leeuwenstraat, 23 Antw

Aandeel in de kosten : 20 fr. Jeugd : 10 fr

VREDEFONDS.

Ticht BSD 1.500 fr

E.Claeys - Brussel 100 fr.

Eyberhien 300 fr

Langs L. Kongs. (Hun. Verbond- Roeselare)

300 fr

E.Claeys - Brussel 1.000 fr

Onze oprechte dank aan al deze vrienden

De stijgende levensduurte, prijsverhogingen van papier, port. telefoon,
drukkosten brengt ook voor ons moeilijkheden mede

Help ons dus. Stort een bijdrage in ons vredesfonds

Stortingen op Prk. 000-0 95.60.15 - 80 van Vrede vzw - Studie en Infor-
matiecentrum voor vredes- en ontwikkelingsproblematiek - 9000 Gent.

UIT DE INHOUD

Voorpagina : CARDON (overgenomen uit "Liberté")

Edito : A. De Smet 3

Chili 4

Spanje na de moord op Puig Antich - Ch. De Smet 6

V.D.B., Weber en het N.V.R.O. - J. Verhelst 7

Midden-Oosten : M. Tanret 9

DOKUMENT : Solzjenitsyn - Jo De Schuyter (Claude Julien, Brezjnev
en M.G.) 11

Bijdrage van het Colam - Liesbeth Oostendorp 16

Multinationale ondernemingen - F. Lambrécht en W. De Vlieghe 18

Voor luigalgezers - Elie Elia en Mark Braet 20

Indochina - Paul Wagemans 21

Kultuur : Frederico García Lorca - Dirk Tytgat 24

Even uw aandacht voor ... Panama (2) - T. Bailleul 28

Illustraties van : Hartung, Picasso, Tchakiridis en Tchernikov

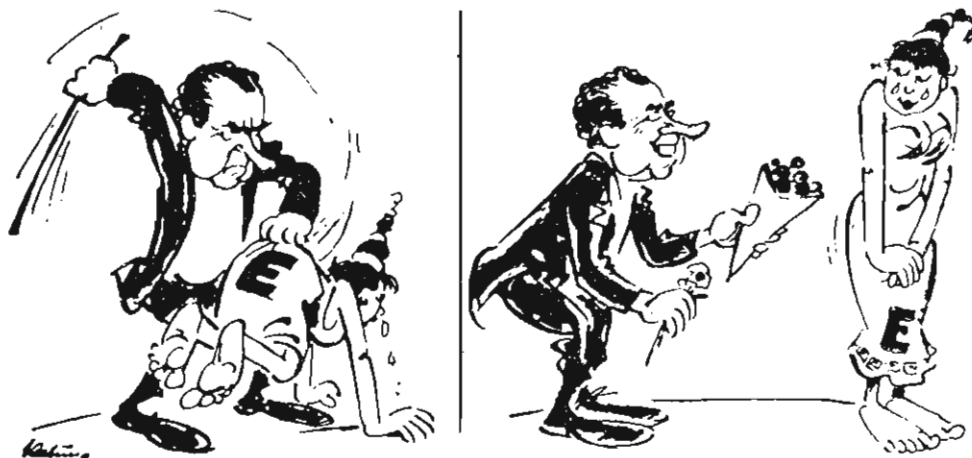
Teksten reeds binnen voor meinummer :

- Galilei

- Gedicht door Jan Van Calsteren

- Kennis maken met het leven en de wederopbouw in Noord-Vietnam
door A. De Smet

edito

NIXON EN EUROPA

Het ontbreekt Nixon niet aan pretentie. Ondanks het Watergateschandaal waarin hij steeds meer verstrikt geraakt, ondanks zijn belastingsontduiking blijft hij het hoge woord voeren. Men kan het een hoogstaande vorm van democratie noemen dat pers en parlementairen in de Verenigde Staten in de mogelijkheid zijn een dergelijke campagne tegen een president te voeren. Men kan er echter ook verontrust bij opkijken dat een President zich de luxe kan permitteren bij dergelijke ongere praktijken betrokken te zijn. Vergeten we niet dat het om een man gaat die in grote mate over de toekomst van de wereld beslist !

Eén zaak staat vast. Nixon blijft de man waarin de grote financiële machten, de machtige Amerikaanse - e.a. multinationale ondernemingen, hun vertrouwen stellen.

Eens te meer heeft de Amerikaanse President het nodig geoordeeld zijn Europese bondgenoten duidelijk te maken dat zij, noch op militair, noch op economisch vlak, zich moeten inbeelden gelijke partners te zijn.

Reeds op 23 april 1973 had Kissinger, met zijn vernieuwd Atlantisch charter, het de Europese landen duidelijk gemaakt dat zij slechts "regionale belangen" te verdedigen hebben en zich, voor wat de wereldproblemen betreft, onder het banier van de Verenigde Staten te plaatsen hebben.

Bij het uitbarsten van de petroleumcrisis werd dit aan de Negen nog eens duidelijk gemaakt. Europa had niet het recht, volgens Kissinger, er een eigen energiepolitiek op na te houden. Er kwam de vergadering te Washington en, met uitzondering van Frankrijk, gingen de E.E.G. partners schijnbaar door de knieën. Vaststellende dat niettemin bepaalde aarzelingen bleven bestaan kwam dan de eerste brutale verklaring van Kissinger. De bedreiging, de stok achter de deur, was de terugtrekking der Amerikaanse troepen uit Duitsland. Kissinger's excuses, voor het gebruik van wat te harde taal, die enkele dagen later volgden, kon als zelf op de wonde beschouwd worden.

Enkele dagen later, op 15 maart j.l. werd de aanval voor de President zelf overgenomen: "De Europeanen zouden, inzake hun veiligheid slechts op de steun van de V.S. kunnen rekenen, op voorwaarde, dat zij ook op economisch en politiek vlak de koers van zijn land zouden volgen." De uitnodiging om in april naar Europa te komen werd geweigerd, en...eens te meer de mogelijkheid van een terugtrekking der Amerikaanse troepen als chantagemiddel in het vooruitzicht gesteld.

Een zekere krachtproef tussen de Verenigde Staten en Europa is dus losgebroken.

Zal Europa zich eens te meer "in de lijn" gaan stellen en toegeven tenoverstaande van Nixon's bedreigingen.

Iedereen, ook in Westerse middens, is het er over eens dat Nixon grof spel speelt. Zo, weet ieder nochtans dat de aanwezigheid van Amerikaanse troepen in Duitsland in hoofdzaak bedoeld is om de Amerikaanse belangen te verdedigen.

Het immobilisme in de politiek van de Negen, de tot op heden afhankelijke houding tenoverstaan van de V.S. op militair, economisch en financieel vlak, begint vandaag voor de volkeren van Europa zwaar door te wegen.

De verklaring van Minister Van Elslande, waarin deze in de brutale uitlatingen van President Nixon slechts een uiting van slecht humeur zag - een meningsverschil zoals deze in de beste families bestaan - getuigt ervan dat ook onze regering de vroeger ingeslagen weg wil volgen.

Intussen blijft men te Genève en te Wenen, op de voorbereidende besprekingen voor de Konferentie voor de Europese Veiligheid en Samenwerking, terplaatse trappelen. Hier wordt de kaart van de V.S. - die er geen belang of voordeel inziet dat in Europa een betere samenwerking tussen Oost en West tot stand komt - verder gespeeld.

Het is tijd dat Europa, bewust van haar verantwoordelijkheid in de wereld, haar eigen weg kiest. De toenemende economische moeilijkheden die overal losbarsten zijn hiervoor een belangrijke waarschuwing. Een oplossing hiervoor kan slechts gevonden worden in een resolute inspanning waarbij slechts met de belangen van de volkeren rekenschap gehouden wordt.

A.D.S.

CHILI

HET FASCISME EN DE REPRESSIE IN DE CHILEENSE UNIVERSITEITEN.

Vóór de militaire staatsgreep die een fascistische militaire junta aan de macht bracht; was Chili een land met een krachtig bloeiende culturele beweging. Zowel de staats- als de privé-universiteiten waren centra van een vernieuwingsproces gedragen door alle progressieve krachten van professoren, studenten en administratief personeel. Vanaf 1968 heeft de chileense linkerzijde er zich op toegelegd ruime sectoren te mobiliseren voor het democratiseren van de Universiteit en voor het omvormen van de oude studieprogramma's die enkel de heersende klassen dienden.

In de periode vóór de réformistische beweging van '68 waren de chileense universiteiten een soort feodale burcht waarin een klein groepje academici de Rector en de overige universitaire autoriteiten aanwezen. Noch de studenten, noch de arbeiders konden hun stem laten horen laat staan meijveren om de universiteit ten dienste van de ware behoeften van het land te plaatsen.

De strijd laait hevig op want de rechtse krachten, bewust van de diepgaande betekenis ervan, verzetten zich met alle middelen. Nochtans slaagt de linkerzijde erin de strijd te winnen en belangrijke veranderingen af te dwingen. De kring van beperkte privilegiën wordt doorbroken en de grondslag wordt gelegd voor een democratisch beheer van het universitair leven. Studenten, professoren en arbeiders nemen deel aan de verkiezing van de autoriteiten en zo zien we hoe in de Universidad de Chile, de grootste van het land, het kiezerskorps door nagenoeg honderdduizend personen samengesteld is.

Vanaf 1970 wint het vernieuwingsproces van de chileense universiteiten gevoelig veld en de initiatieven van de Unidad Popular - regering zijn steeds verreikender. Zeven van de dertien zetels van de Universidad de Chile worden door de linkerzijde gewonnen, de Universidad Técnica del Estado (Technische Staatshogeschool) krijgt een communist als rector terwijl in de katholieke universiteiten van Santiago en Valparaiso de rectoren progressief handelen hoewel ze militanten van de christen-democratie zijn en ze scherpe aanvallen moeten verduren vanwege fascistische elementen en de eigen reactionaire leiding van de Partido Demócrata Cristiano (Christendemocratische partij). Anderzijds worden de studentenfederaties van de Universidad de

Chile in Santiago en Valparaiso, van de Universidad Técnica en de Universidad Federico Santa María ruimschoots door de linkse krachten gewonnen. Het zijn deze studentenfederaties die scherp toezien of de hervorming niet verraden wordt en verder ijveren opdat de Universiteit het revolutionair proces, ingeluid door de regering van de Unidad Popular, zou steunen. Tenslotte, de vakvereniging van de arbeiders in de Universidad de Chile is resoluut links.

Deze situatie van het universitair leven in Chili dient in ruimer verband gezien te worden. De hervorming is niet enkel een weg leidend naar democratisering en modernisering van de Universiteit. Dit zijn weliswaar belangrijke punten maar ze lopen gevaar dood te bloeden indien ze zich van de politieke en sociale realiteit isoleren. De hervorming is ook het resultaat van de ervaring opgedaan in voorgaande universitaire bewegingen niet enkel in Chili maar ook in de rest van Latijns Amerika. De linkerzijde zag dus de hervorming als een principieel probleem dat de ganse natie aanbelangde. Vooreerst mocht de Universiteit géén narcistisch wereldje meer worden, géén ivoren toren bestemd voor het in serie gekoken van vakidioten noch voor abstracte geleerddeinerij waarin geen plaats is voor de allernoodzakelijkste veranderingen van het land. Integendeel; de linkerzijde slaagt erin met een grote meerderheid - praktisch met eenstemmigheid - in artikel 10 van de Estatuto Organico op te nemen dat de Universidad de Chile een instelling moet wezen die kritisch en pluralistisch is en bovendien gebonden aan de hervormingsbeweging waarvan ze de stuwende kracht uitmaakt. Ook is de Universiteit, zowel staats- als privé-, een weerspiegeling van een democratische maatschappij; open en pluralistisch, afgedwongen door het chileense volk onder leiding van de arbeidende klasse, na een harde, heroïsche en zelfs bloedige strijd. Zo het chileense volk onder de regering van de Unidad Popular over een ware participatie in de beheerraden van nijverheids- en plattelandsinstellingen beschikte (door democratische verkiezingen bereikt), kon hetzelfde van de universiteiten gezegd worden.

Men vond er immers medezeggingschap van studentenorganisaties in beleidfuncties, samen met autoriteiten die niet meer, zoals vroeger, als absolute despoten konden

fungeren. De chileense universiteiten waren pluralistische instellingen in de meest ruime zin van het woord: Zowel de regerings- als de oppositionele krachten waren er dagelijks en rechtstreeks in betrokken.

Dit samenzijn was weliswaar verre van idyllisch. Het kon niet anders of de heersende en zeer scherpe klassenstrijd (die bij revolutionaire processen nog hoger opslaat) zou er zijn stempel op drukken. Hier is het belangrijk aan te stippen dat de veroveringen van de linkse krachten noch uit de hemel gevallen zijn noch door decreten opgedrongen werden. Integendeel, deze verwezenlijkingen zijn de vrucht geweest van een harde en dagelijkse strijd waarin nochtans de rechten van de oppositie volkomen gerespecteerd werden. Zowel de Democracia Cristiana als de uiterst reactionaire Partido Nacional en dezes gepapende hand, de terroristische en fascistische groep Patria y Libertad, konden ruimschoots gebruik maken van de democratische instanties die door de strijd van links verwezenlijkt waren.

Dit alles behoort tot een verleden dat opnieuw veroerd moet worden. De fascistische repressie sedert 11 september vernietigt op de meest brutale wijze de activiteiten en gezonde krachten van het land. Met de linkse partijen en bewegingen buiten de wet, met de eigen rechtse partijen voor onbepaalde tijd opgeheven, met een naar huis gestuurd parlement, met naar de zolder verwezen burgerlijke tribunalen (vervangen door oorlogsraden) en, tenslotte, met de opheffing van het stakingsrecht en de Central Unica de Trabajadores (eenheidsvakverbond) konden de chileense universiteiten aan de verraderlijke hand van het fascisme niet ontsnappen. Onmiddellijk na de militaire staatsgreep worden alle universiteiten bezet en de rectors door militairen zonder enige academische ervaring vervangen. Alle collegiale organismen worden ontbonden en een decreet van de Junta bundelt de absolute macht in handen van de militaire rectors. Deze zijn gemachtigd om academici te ontslaan en studenten de laan uit te sturen. Bovendien kunnen ze studieprogramma's eigenhandig wijzigen en complete faculteiten doodgevoorn sluiten. Hiervan werd brutaal gebruik gemaakt. Nagenoeg dertig-

duizend studenten zijn geschrappt met het verbod hun voorziene carrière verder te ontwikkelen. Duizenden professoren en functionarissen werden op wachtgeld geplaatst en; alsof dit niet volstond, werden de scholen voor joernalistiek en sociologie in de universiteit van Concepcion en het studiecentrum van nationale behoeften in de Universidad Catolica de Santiago definitief gesloten. Ook zijn er scholen en zelfs volledige faculteiten zoals deze voor onderwijs en letteren in Valparaiso die met verdwijning bedreigd worden. Verder werden tot maart 1974 alle Normalscholen (waarin leraars voor het basisonderwijs gevormd

worden) gesloten verklaard. Zelfs zijn er pittoreske gevallen waarin onderwijsprogramma's voor moderne wiskunde en ook deze van de theologische faculteit van de Universidad Catolica stompzinnig gewijzigd worden. De Junta beoogt een totale verlamming van het creatief en universitair leven. Deze houding heeft een diepere beweegreden dan de wreedheid en krankzinnigheid ervan laten vermoeden. De chileense generaals weten maar al te best dat de intellectuele stromingen nauw met volksbewegingen verbonden zijn. Ze beseffen ook dat het volk in de loop van zijn strijd tot kritisch inzicht gekomen is, dat het discussiëren en creatief handelen geleerd heeft en dat zulks het aanslepen van de dictoriale nacht in Chili zal bemoeilijken. Het volk, de arbeidersklasse, de vooruitstrevende partij en hebben de voortekens van een nieuwe en eerlijker maatschappij leren smaken. De intellectuelen hebben zich nooit naast of vóór het volk geplaatst, maar erin. De Junta laat ze dan ook voor deze loyaliteit zwaar boeten. Zonder enige ondersteuning aan de basis, enkel met de macht van het geweer en de terreur van concentratiekampen, vervolgt de Junta ideeën, individuen en instellingen. Het is de logische weg die de uitvoerders van een fascistische politiek wel moeten bewandelen. Deze historische waarheid vindt een dramatische bevestiging in de chileense gebeurtenissen. De repressie in de universiteiten beperkt zich niet tot ingrepen op intellectueel vlak of tot het cynisch schrappen van professoren en studenten. Fysiek geweld wordt niet geschuwd zoals blijkt uit de gevallen van de rectors uit de technische hogeschool en de katholieke universiteit van Santiago. De eerste, Enrique Kirberg, werd op barbaarse wijze gemarteld vooraleer naar het reeds beruchte concentratiekamp van Dawson-eiland gezonden te worden.

Fernando Castillo, rector van de Pontificia Universidad Catolica, gewaardeerd militair van de Partido Democrata Cristiano, werd gedurig aan vernederende behandelingen onderworpen vooraleer van zijn functie als rector ontheven te worden.

AKTUEEL

SPANJE NA DE MOORD OP PUIG ANTICH.

Ondanks de affiches en de petitjes en de hongerstakingen en de betogingen en de artikels en de oproepen en de verklaringen; ondanks de blijken van een (eventuele) liberalisatie in het fascistisch regime (maar is spreken van een liberaliserend fascistisch regime geen contradictio in terminis?); ondanks dit alles werd Puig Antich vermoord. Gekneveld. Rik Lenaerts' verontwaardigde "De ongekroonde halsrechter" in de Volksgazet van 4 maart '74 begint veelbetekenend met volgende vaststelling: "In Spanje is de klok blijven stilstaan. Sedert de Inquisitie". Zijn artikel - als het ware een kreet van afschuw in het gezicht van Franco - getuigt van het onbehagen en het schuldgevoelen dat velen onder ons voelen. Spanje schijnt voor ons een zo alledaagse werkelijkheid: zo dichtbij, zo gewoon.

De sinaasappelen die wij eten komen van Spanje, Portugal, Israël of Zuid-Afrika. Tomaten en andere nu steeds talrijker aankomende verse groenten komen ook vandaar - in grote hoeveelheden. Wij smullen lekker verder en denken niet - nooit - aan de plukkers. Iedereen is ooit wel eens in Spanje geweest of denkt er ooit wel eens naar toe te gaan, of kent mensen die er naar toe gaan of die er naar toe willen gaan. Spreekt een boy-cot tegen Griekenland dan toch nog een aantal mensen aan dan lijkt een aksie tegen Spanje volledig voorbijgestreefd: Spanje heeft haar isolatie - de politiek althans - na dertig jaar doorbroken. Spanje is voor ons een aanvaardde werkelijkheid. Wij vergeten echter dat nog steeds duizenden in ballingschap leven, dat nog steeds mensen worden aangehouden, dat nog steeds mensen worden gefolterd; wij vergeten dat nog steeds mensen worden gedood. Het is deze "blindheid" van onzentwege die -willens nillens- voor een deel medeverantwoordelijk is voor de moord op Puig Antich.

Ik denk dat we inderdaad kunnen spreken van een "moord".

Wat zijn de gegevens waarover we beschikken?

Men beschuldigde Puig Antich ervan deelgenomen te hebben aan verschillende bankovervallen, nml. 7, en op het ogenblik van zijn arrestatie een politiemans gedood te hebben en een bankbediende gekwetst.

Philippe Nourry toont in de Figaro van de 4e maart duidelijk aan dat op het proces de verantwoordelijkheid van Puig Antich in de moord waarvoor hij terechtstond niet duidelijk kon vastgesteld worden. Daarbij werden zijn verdedigingskansen aanzienlijk verzwakt door zijn verschijnen voor een militaire in plaats van een burgerlijke rechtbank, rechtbank die daarbij weigerde de verklaringen te aanvaarden van de experts in balistiek, van de geneesheer die het lichaam van de vermoorde onderzocht alsook van de twee politiemannen die voor het gebeuren getuigden. De aanval speelde zich nml. temidden van een grote verwarring af waarbij verschillende personen - in de twee kampen - betrokken waren zodat men niet met zekerheid kon vaststellen of het werkelijk de beschuldigde was die de politiemans doodde. Het eigenlijke schandaal in deze zaak noemt Nourry terecht de afwezigheid van werkelijke waarborgen tot objectiviteit van de Spaanse wetgeving. Ook Christian Gebert, waarnemer voor de Internationale Juristen op het proces van de jonge anarchist te Barcelona getuigde van het misprijzen van de rechters voor "een aantal elementaire rechten van de verdediging".

Puig Antich is vermoord en deze moord moet zeker in het kader van een versterking; van een versteviging i.t.t. een liberalisatie waar iedereen het over had, van het regime gezien worden. De politieke opening waan de nieuwe Spaanse premier Carlos Arias Navarro in de rede bij zijn ambtsaanvaarding het over had is niet gekomen en wellicht zal zij ook niet komen. Onze Spaanse korrespondent of wijzelf zullen in een volgend nummer een grondiger analyse maken van de situatie in Spanje vandaag. Vergeten we ondertussen niet dat nog honderden politieke gevangenen in de Spaanse kerkeren zitten. Vandaag. Zij zijn alleen. De Comité d'Information et de solidarité avec l'Espagne (de C.I.S.E.) die kontakten onderhoudt met de gevangenen en solidariteitsaksies voor hen op touw zet in gans de wereld (cfr. Zes Uren voor Spanje op 7.12.1973 te Brussel en nu op 20.4.1974 te Parijs) publiceert in zijn bulletin van november 1973 een lijst van zowat 250 politieke gevangenen - een eerste lijst! - voor dewelke zij steun vragen en peters - meters die hun colis, kaarten en brieven zouden sturen. Zij van onze vrienden die contact willen opnemen met deze organisatie kunnen zich steeds tot ons richten!

CH. DE SMET.

VDB, WEBER en het N.V.R.O.
of de WERVING VOOR DE KOLLABORATIE

De uitbouw van de multinationals heeft een kloof geslagen tussen de belangen van de supra-nationale kapitalisten en de nationale burgerijen. Deze laatsten zitten tussen hamer en aanbeeld: verdedigen zij zich tegenover de arbeidersbeweging door verstrakking van hun politieke greep, dan moeten zij vroeg of laat aanleunen bij de multinationals en hun voornaamste politico-militaire basis die de V.S.A. zijn; leunen zij integendeel aan bij de arbeidersbeweging, dan weten zij hun bestaan als klasse aan termijn gebonden. De multinationals van hun kant hebben het geld om zich de kollaboratie van lagen van de burgerij en van de ordestrijdkrachten te kopen. Machtiger dan de nationale burgerijen kunnen zij de klassesolidariteit van de leidende klassen op zich centreren, desnoods met een brutaal verwaarlozen van burgerlijk politieke krachten (Saigon, Griekenland, Chili).

Die klassesolidariteit moet echter op tijd verworven worden, die wil tot uitvoering van de diktatuur op tijd gekocht. Hier dient de NAVO tot kanaal... En het is tegen die achtergrond, dat wij de legerhervormingsplannen van Van den Boeynants, het anti-subversie-dokument van lt.kol. Weber en de oproep van het Nationaal Verbond van Reserve-Officieren kunnen situeren.

Gelijktijdig stellen wij een achteruitgang vast in de zeggenschap van parlement en regering. Dit is uiteraard niet nieuw, doet zich telkens voor wanneer de "occulte machten" van de hoge burgerij de beslissingen duidelijker in eigen handen moeten nemen. Nieuw is wel, dat doorheen de NAVO en doorheen de verbondenheid van legerstaven met de V.S.A. ook over de binnenlandse orde-handhaving elders gaat beslist worden dan in Brussel.

De laatste maanden raakten teksten bekend, waardoor een paar politieke aspecten van de NAVO beter bekend raakten. Zeker, de arbeidersbeweging, kringen van democraten en vredesmilitanten en de jeugd hadden die bewijzen niet meer nodig. Zij hebben reeds veel eerder de politieke draagwijdte van de plannen tot een beroepsleger gevoeld en niet gewacht om er tegen te strijden.

Maar wie in het beroepsleger nog altijd een militair-technische aangelegenheid zag, die kan nu niet meer loochenen dat het leger ook een politiek doel heeft. Wij herinneren even aan de gebeurtenissen.

Op 13 september 1973 zond de Algemene Inlichtingendienst (van de Dienst van de Generale Staf) een vertrouwelijk dokument aan het kabinet van minister Vanden Boeynants, een studie namelijk over de objectiviteit van de massa-media. De bedoeling van deze tekst is tweërlei: informatie en dokumentatie te leveren enerzijds voor binnen het leger zelf, anderzijds tot steun van officieren-voordrachthouders buiten het leger. Want - moest U het niet weten - tegen het complot van subversiviteit dat ten allen kant de westerse beschaving ondermijnt, bevindt het leger zich "letterlijk in staat van wettige zelfverdediging".

Dit geheim dokument van lt.kol.Weber is berucht geworden sinds onbekende hand een exemplaar aan de "Drapeau Rouge bezorgde. Met welke argumenten staft de auteur zijn tekst ?

Deze argumenten worden vooral gezocht in wat hij de infiltratie van de massa-media door kommunistische subversie noemt. Deze subversie zou duidelijk blijken uit de berichtgeving van radio en TV, van de pers (zelfs bij "La Libre Belgique !") en van wege organisaties als Info-jeugd, enz. De auteur situeert de subversie als onderdeel van de strategie-in-vredestijd van het kommunistisch blok", waar men de westerse wereld van binnen uit wil doen verrotten. Subversief is bijvoorbeeld de informatie over de legerhervormingsplannen en de berichtgeving over het leger zelf. Eigenlijk is dit maar normaal, meent hij, want het leger is de schutswal tegen de buitenlandse vijand en bewaart binnenlands de uitoefening van de vrije rechten, gegarandeerd door onze grondwet (sic). Voor de strijd tegen deze subversie wordt beroep gedaan op de reserve-kaders en op de "wel-denkende" massa-media.

Wie iets meer details wil weten, verwijzen we naar de Drapeau Rouge van 20 feb. '74 of de Rode Vaan van 21 febr. Een andere periodiek, "Het Pennoen" van 28 februari '74, publiceert een tekst uit het tijdschrift van het Nationaal Verbond van Reserve Officieren. Dit Verbond roept zijn leden op tot gedragingen en denkwijzen, die gewoon in het verlengde lig-

gen van wat Weber heeft voorgesteld.
Men roept er de leden reserve-officieren op

- aanwezig te zijn op alle subversieve samenkomsten (bedoeling: er het woord te nemen en kalmerend te werken);
- met behulp van verwanten alle mogelijke inlichtingen over die vergaderingen in te winnen en daarover te verwittigen (dan kunnen "wij" daar met kameraden officieren naar toe gaan om de demoraliserende invloed te fnuiken);

Als angstaanjagende argumenten gebruikt men in die tekst:

- de rol van buitenlands betaalde agenten in de jeugdakties "die de keldering van ons maatschappelijk systeem beogen";
 - "Onze jeugd is in gevaar"...
 - "Ook de Staat en diens democratische instellingen zijn in gevaar..."
 - "... wij hebben te kampen met een vijand die alle open krachtmeting uit de weg gaat".
- En als overtuigende argumenten zijn bedoeld:
- "Denk erom dat U trouw gezworen hebt aan de Koning, aan de Grondwet en aan de Wetten van het Belgische volk".
- en (verboden te lachen): "Allen gezamenlijk moeten wij het land terug tot kalmte brengen, zodat de bevolking haar levensvreugde herwint die zoveel buitenlanders ons benijden".

Uit ervaring weten wij, dat die reservisten die menen hun economisch-technische functie in het burgerleven te moeten "waarde" geven door actief lidmaatschap van het N.V.R.O., dit doen voor het statussymbool van "dege-lijk burgerschap". In een aantal ondernemingen geldt het reservist zijn nog steeds als een aanbeveling, een referentie voor mogelijke solidariteit met de elite. Wie dat milieu kent, verbaast zich niet over de toon van de oproep, noch over de bekrompen visie op het sociaal gebeuren. Dat men de eed van trouw daar zonder meer interpreteert als getrouwheid aan een stagnatie in de wetten, is zelfs in strijd met de meest liberaal-burgerlijke visie op de grondwet.

Maar is het een uiting van immobilisme, het is tevens de uiting van een aanbod: het aanbod van zichzelf. Niet het belgische volk wordt hier gediend, maar wel de hoge burgerij met achter haar de multinationals.

In de geest van het NVRO en van Weber is alles subversief wat de positie van het grootkapitaal aantast. En dat gaat ver: subversief is niet alleen een open berichtgeving in eigen land, De akties die onze jeugd voert tegen het portugees kolonialisme of tegen de apartheid, de solidariteit van de vredesbeweging met het Vietnamese volk, dat is allemaal subversief. Dit is niet zomaar een inter-

pretatie (een verdraaiing zou Weber het noemen). Wanneer het NVRO en Weber voorbeelden noemen dan verwijzen zij daar ofwel expliciet naar of blijven de door hen aangeklaagde activiteiten binnen die politieke kontekst. De sluiting van ondernemingen of delen van ondernemingen door de multinationals is klaarblijkelijk niet in strijd met de "wetten van het belgisch volk". En de onderworpenheid van de burgerlijke pers aan de belangen van de petroleumtrustrusts wordt nooit aangehaald als ondermijning van de westerse beschaving.

Vanden Boeynants, Weber, het NVRO, het zijn al luiken van éénzelfde politiek: deze van verknechting aan de multinationals.

Toch heeft de enorme macht van de multinationals haar beperkingen. De mogelijkheden om de rechtstreekse afhankelijkheid van delen van ons staatsapparaat tegenover het buitenland (en die afhankelijkheid wordt met de dag meer reëel) te verbreken, die mogelijkheden bestaan vooralsnog. De politieke krachten zijn aanwezig die het beroepsleger, het geïntegreerd kommando over leger, rijks-wacht en ministeries, de pogingen tot censuur, enz. kunnen afweren. In potentie is onze arbeidersklasse, die niet alleen de grote meerderheid van de bevolking uitmaakt maar ook sterk georganiseerd is, bij machte haar wetten te stellen. En op het stuk van het eigenbelang hebben brede lagen van de middenstand en van het kaderpersoneel alleen voordeel te verwachten van een bondgenootschap met de georganiseerde arbeidersklasse. De mogelijkheden zijn er, men moet ze ook kunnen en willen zien. En verder is nodig: samenwerking... en samenwerking... en samenwerking... over de ideologieën heen.

De vredesbeweging draagt bij op haar vlak:

- zij klaagt de ongecontroleerde macht van de multinationals aan;
 - zij bevordert de solidariteit van onze arbeidersklasse met de Derde Wereld;
 - zij propageert het recht op Nationale bevrijdingsstrijd van de gekoloniseerden;
 - zij propageert de internationale ontspanning en het systeem van Europese veiligheid, waardoor de militaire mogelijkheden van de multinationals mede beknot worden;
 - en in eigen land klaagt zij in het bijzonder de anti-demokratische houding aan van wie zich aan die multinationals verkoopt, het beroepsleger en het verklikkerssysteem wil installeren.
- Dan mag men ons "subversief" noemen, HET VOLK MAAKT TOCH ZIJN WETTEN.

J. VERHELST.

midden-oosten

NAIF HAWATMEH.

EEN HOOPVOLLE ONTWIKKELING

Nadat de onderhandelingen in Genève zowat in het slop geraakt waren door de problemen rond de Israelisch-Syrische troepenscheiding op de Golanhoogten kwam op 22 maart jl het interview van de leider van het Democratisch Volksfront voor de Bevrijding van Palestina (FDPLP) als een verrassing.

Uit dit interview halen we de volgende hoofdpunten.

Nayef Hawatmeh betoogt dat hij tot een 'democratische dialoog' wil komen met de Israeli, althans met sommigen onder hen. Hij erkent immers dat er in Israel, buiten de anti-sionistische linkerzijde o.a. de Maki of Israelische Kommunistische Partij waarvan in 56 een groep zich afscheidde onder de naam Rakah die meer resoluut antisionistisch blijkt), ook in de zionistische beweging zelf een 'oppositie' werkzaam is die ijvert voor een opening naar de Arabieren en zelfs de Palestijnen. Hij maakt een onderscheid tussen 'rechtse zionisten' of 'havikken' waarvan de voornaamste vertegenwoordigers ondanks hun onderlinge tegenstellingen, Dayan en Meir zijn, en de 'progressieve zionisten' waaronder hij de vroegere sekretaris van de Mapaï, Arie Eliav en Ben Anaron, de vroegere leider van het grootste syndikaat, de Histadroet, rekent.

Het doel dat de leider van het FDPLP wil bereiken met de publikatie van dit interview is een direkte oproep te richten tot de 'Israelische massa's' en de progressieve krachten in en buiten het zionisme om samen met hen - op lange termijn - de politieke strijd aante binden tegen de rechtse zionisten en het Imperialisme in het algemeen.

Een oplossing van het konflikt moet volgens hem in twee etappes gezien worden.

Als eerste etappe moeten aan het Palestijnse volk een aantal elementaire rechten toegestaan worden: voor de Palestijnen van Cisjordanië en Gaza het recht een nationale autoriteit te vormen en voor de Palestijnse Vluchtelingen het recht terug te keren naar hun vaderland en hun huizen die hen met geweld afgenomen werden. Volgens hem zou de oprichting van een Palestijnse Staat in Cisjordanië en Gaza een eerste konkretisatie zijn van deze rechten waar de Palestijnen nu al 26 jaar lang op wachten.

Dit alles mag echter niet los gezien worden van het uiteindelijke doel. De oplossing zou er in bestaan een bi-nationale democratische staat op te richten waar Palestijnen en Israeli met gelijke rechten naast elkaar zouden kunnen leven. Opdat dit mogelijk zou zijn betoogt Hawatmeh verder, moet zowel de zionistische rechterzijde (tzt de meeste huidige regimes) door een front van democratische krachten, zowel joden als arabieren, verslaan worden.

De eerste vraag die wij ons hierbij stellen is ongetwijfeld: hoe komt iemand die een beweging vertegenwoordigt die tot hiertoe als "extremistische" gold er toe om zulk een verklaring af te leggen? Het antwoord hierop ligt ten dele besloten in het karakter zelf van het FDPLP. Het FDPLP is op 23 februari 1969 ontstaan door afsplitsing van het Volksfront voor de Bevrijding van Palestina (FPLP) van Dr. George Habasj. Oorzaak van deze splitsing waren ideologische verschillen. In tegenstelling tot de meeste andere groepen noemt het FDPLP zich marxistisch-leninistisch. Het heeft steeds de klassenstrijd centraal gesteld. Volgens hem moet het konflikt in het Midden-Oosten verklaard worden aan de hand van de klassenverhoudingen in de Arabische landen zowel als in Israel.

Het FDPLP is een van de eerste groepen die de klassieke tegenstelling Joden-Arabieren hebben verworpen en vervangen door democratische krachten (van welk geloof, "ras", kultuur dan ook). Tot in 72 was de groep totaal vijandig t.o.v. een politieke oplossing, dus ook van de oprichting van een Palestijnse staat op een deel van het gebied. Hij stond de integrale bevrijding van Palestina voor, langs gewapende weg. Als marxistische beweging hield hij echter ook rekening met de reële mogelijkheden van het Verzet. Na september 70 waren deze sterk verzwakt en stilaan begon men in te zien dat er andere oplossingen dienden gezocht, dat de tijd voor een nieuwe taktiek aangebroken was.

De Ramadan oorlog schonk terug zelfvertrouwen aan de Arabieren maar was ook aanleiding tot onderhandelingen tussen Arabische regimes en Israel. Wanneer deze onderhandelingen zouden uitlopen op een terugtrekking van de Israeli uit Cisjordanië en Gaza, wat zou er dan met deze

gebieden gebeuren ? Ging men ze aan de reaktionaire Hoessein laten ? De Palestijnen moesten hier hun kans grijpen een eerste stap te zetten in de goede richting en Hawatmeh verklaarde reeds op 6 december '73 dat men moest "de strijd onder elke vorm voeren om het autonoom bestaan van ons volk op te dringen op om het even welk deel van de gebieden die de Israëli zullen ontruimen". Natuurlijk kwam er onmiddellijk reactie van diegenen die "alles of niets" wilden, de vijanden van elk kompromis, de "zuiveren" die door hun weigering rekening te houden met de realiteit eerder in de kaart van de zionisten en de Arabische reactie werkten.

Zoer belangrijk is het feit dat op dit punt, het aanvaarden van een Palestijnse Staat in Cisjordanië en Gaza, de marxistisch-leninistische beweging van Hawatmeh en de "centrum" beweging van Arafat tot elkaar toenaderen.

Voor een nabije toekomst houdt het voorstel Hawatmeh dus een konkreet positief punt in : de oprichting van een Palestijnse staat. Voor de verdere toekomst lijkt het ons nog positiever in die zin dat het een oproep inhoudt tot het samenstellen van een breed democratisch front tegen de reactie van welke zijde ze ook moge komen.

M. TANRET.

"VELE KLEINTJES MAKEN
EEN GROOT...
EEN GROOT HELPT VELE
KLEINTJES !"

Kulturele namiddag in het Gemeentelijk Kultureelcentrum Deurne, Frans Messingstraat 36 op zaterdag 25 mei 1974 aanvang 14.30 u. Deze manifestatie staat in het teken van 8 MEI (V DAG)

De opbrengst is ten bate van kinderen - Chileense en mentaal gehandicapten.

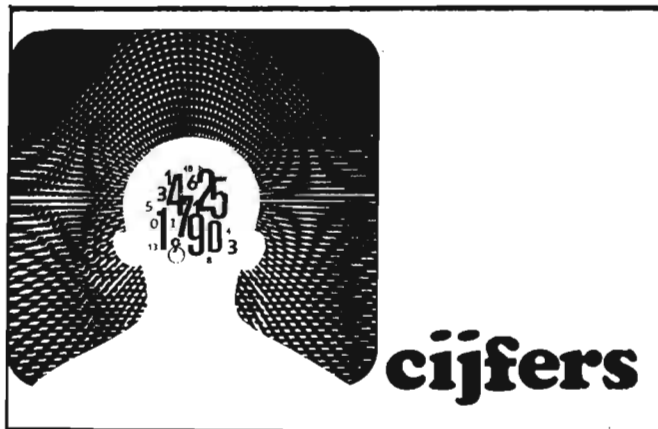
Inrichters : v.z.w. VREDE in samenwerking met B.U.V.V. (Belgische Unie voor Verdediging van de Vrede en andere organisaties).

Wij doen een beroep voor medewerking aan : zang, dans, muziek, toneel, en turn-jeugdgroepen.

Voor meerdere inlichtingen gelieve zich te wenden tot het kontaktadres v.z.w. VREDE, J. de Smet Leeuwlaanstraat 58, Deurne C.2100 tel.: 24.64.87

Medewerkers worden verwacht tot en met 8 mei e.k.

1.600 F. opbrengst van de gespreksavond over Chili van 22 februari l.l., is gestort ten bate der Chileense kinderen, waarvoor onze hartelijke dank.

B.P. Rekordwinst.

De Britse oliemaatschappij B.P. maakte haar rekordwinst voor 1973 bekend : 310,3 miljoen pond of 293.37 miljard fr. tegen 70,3 miljoen Pond of 66,46 miljard fr. in 1972.

Dit betekent een stijging van 341,4 t.h.

Volgens de maatschappij is de scherpe daling van de waarde van het Pond verantwoordelijk voor ongeveer 50 miljoen Pond.

De hogere olieprijs en het afstoten van mindere rendabele activiteiten in Italië hadden volgens de maatschappij een gunstige weerslag.

De aandeelhouders zullen een dividend krijgen van 15,17 procent wat 5 th. meer is dan in 1972.

Occidental Petroleum Corporation;

De Amerikaanse Multinationale Onderneming komt bekend te maken dat haar nettowinst gestegen is van 10.419.000 dollar in 1972 naar 79.753.000 dollar in 1973.

De brutowinsten die 3.455.648.000 dollar bedragen in 1973 zijn de belangrijkste in de geschiedenis van deze onderneming.

Zij liggen 27 % hoger dan in 1972.

De verantwoordelijken van de onderneming merken op dat deze resultaten te danken zijn aan de uitbreiding van hun activiteiten en de "versteviging van de prijzen in Europa".

dokument

SOLZJENITSYN.

Wij zijn gelijk nietwaar ?
Daarom vragen we ook gelijk te
leven en te sterven, zoals we
geboren werden. We wensen werke-
lijke gelijkheid of de dood -
dat hebben we nodig. En we zullen
deze ware gelijkheid ten koste
van alles verwerven. Wee diegene
die tussen ons en haar staan.
Wee diegene die zo'n onstuimige
drang probeert te weerstaan.

(G. Babeuf -
Manifeste des égaux
1796)

Een vijftal maanden geleden pleegde Elisabeth Voranskaia zelfmoord. Ze pleegde zelfmoord omdat bij een onderzoek door de K.G.B., de Sowjet Russische politieke politie, gebleken was dat zij een copie van Solzjenitsyn's werk, "de Gulag archipel", aan het overtikken was. Vijf dagen ondervraging hadden haar gebroken en ten einde raad vluchtte ze in de dood. Deze dramatische gebeurtenis vormde de inleiding tot de publicatie, in het Westen, van de Gulag-archipel. Het boek handelt over de massale politieke vervolgingen die in de Sowjet Unie plaatsvonden sinds de Oktoberrevolutie.

Deze gebeurtenissen hebben heel wat reaktie, woede en vertwijfeling uitgelokt in het Westen, en gaven aanleiding tot een heropwakkeren van anti-Sovjetdiskussies en -publicaties. (Een publicatie die zelfs werd ingeschakeld in de nationale politieke strijd !) Het verwezelijsen van een maatschappij die op gelijkheid en menselijkheid berust, kan berusten op het gebruik van geweld. Denken we maar aan de vrijheidsstrijd van het Vietnamese volk, dat van de Afrikaanse vrijheidsstrijders en vele andere. Wanneer de vernieuwende krachten niet bereid zijn om geweld te gebruiken in de verdediging van hun precieze overwinningen zullen zij hen ontnomen worden door de reactionaire bevolkingsgroepen. De revolutie zou een nederlaag lijden. Het doet me denken aan een televisiefeuilleton dat onlangs een aflevering wijdde aan een staking van vrachtwagenchauffeurs. Deze laatste hinderden de normale werking van een exportbedrijf van pelzen. De boycot werd gebroken doordat de leiders ofwel werden gedood ofwel werden gevangengezet.

Dit deed me automatisch denken aan Allende en de evolutie in Chili....
Heb je die cartoon ook ergens gezien waar een dikke kapitalist onbedaarlijk zwaait met persvrijheid, vrijheid van vergadering, ..

en dergelijke en tenslotte de arbeider doodt ? Het kan hard tegen hard zijn, en dat moeten we nu eenmaal bewust worden. Wanneer een deel van de wereldbevolking wil leven ten koste van een ander deel moet rechtvaardigheid soms worden weggesneden. Er is soms geen andere mogelijkheid. Met Portugal, Zuid-Afrika, e.a. voor ogen hoeft dat geen verder betoog.

Het is echter van het grootste belang dat wat men het pantsercommunisme of pantser-socialisme zou kunnen noemen niet te laten voortbestaan als het voornaamste kenmerk van de nieuwe maatschappijordening. Het is noodzakelijk dat een nieuwe maatschappelijke structuur wordt opgebouwd die het fundamenteel tekort van de kapitalistische samenleving mede realiseert, nl. werkelijke deelname van de bevolking aan de permanente vernieuwing en verbetering van het ganse politieke, culturele en economische leven van de natie. Deze structuur dient echter het bestaan van de socialistische maatschappij niet in het gedrang te brengen. Dat is de belangrijkste grens die de deelname van de bevolking kent. Het mag niet zo zijn dat door allerlei omstandigheden een groep mensen de werkelijke leiding van het land in handen neemt. Dat hoeven daarom geen kapitalisten te zijn, het kunnen zowel delen van de geestelijkheid zijn als bureaukraten. Deze mensen zijn in die mate socialist dat ze geen integrale socialistische mens nastreven. Een mens die zich inzet voor sociale, culturele, politieke en economische vernieuwing. De geestelijkheid en de bureaucratie redeneren vanuit een bekrompen visie op de mens die ofwel past in een specifiek mensonterend wereldbeeld van zijn hogere menselijkheid ontdaan wordt.

Het geweld kan noodzakelijk zijn om de revolutie te beschermen tegen de reactie van de conservatieve krachten. Eenmaal de socialistische maatschappij stevig gegrondvest moet de werkelijke deelname van de bevolking gewaarborgd. Men moet niet alleen denken aan een vernieuwde maatschappijordening maar tevens aan een nieuwe mens

Solzjenitsyn schrijft vlot. Hij houdt er echter ideeën op na die niet stroken met wat men van een socialist mag verwachten. Volgens Solzjenitsyn is religieus geïnspireerde maatschappijvorm en opvoeding de garantie voor een betere toekomst. "De studie van de Russische geschiedenis van de laatste eeuwen leert dat zij oneindig veel menselijker en harmonischer zou zijn verlopen, als de kerk haar zelfstandigheid niet had prijsgegeven, en als het volk naar haar stem had geluisterd, zoals bvb. in Polen. Helaas bij ons is dat al lang niet meer het geval. Verdwenen is die klare, ethische christelijke atmosfeer waarin gedurende duizend jaar onze zeden, onze levenswijze, ons wereld-

beeld, onze folklore zijn bezonken en die de mensen zelfs hun naam heeft gegeven-kerstenen".

Wat betreft de opvoeding: (...) met de doop als zuigeling eindigt gewoonlijk de inwijding van de kinderen in het kerkelijk leven. De daarop volgende wegen van een godsdienstige opvoeding zijn voor hen hermetisch afgesloten, gesloten is de toegang tot de deelneming aan de eredienst, soms ook de communie, en zelfs tot het simpelweg bijwonen van de dienst. Wij bestelen onze kinderen door hun een onherhaalbare, onschuldig-zuivere beleving van de eredienst te onthouden, die men niet meer in kan halen op rijpe leeftijd, wanneer men zelfs niet meer kan beseffen wat men verloren heeft. Geschonden is het recht het geloof der vaders voort te zetten, het recht van ouders hun kinderen op te voeden in hun eigen wereldbeschouwing, - maar gij, kerkelijke hiërarchen, hebt zich hierbij neergelegd en werkt hieraan mee, (...).

Met deze uittreksels wordt duidelijk voor welk mensbeeld Solzjenitsyn opteert. Het is plezierig deze zaken van de hand van Solzjenitsyn te lezen en daarbij bvb. een passage te konfronteren uit het werkje van G. Demets over Solzjenitsyn in de reeks "Konfrontaties": S. toont de ontoereikendheid aan van een marxisme dat alles op economie wil baseren. Hij toont hoe het sociaal-ekonomische, hoe het technologische faalt, wanneer het een zin en een waarde aan het leven wil geven. (...) In de plaats van het holle sovjetcommunisme wil Solzjenitsyn een ethisch communisme brengen. Volgens hem moet alles steunen op moraal. (...) Zo moet in alles de moraal meespreken, de hele maatschappij dient op morele verantwoordelijkheid gebouwd te worden.

Hiermee deelt de schrijver de opvattingen van vele jonge communisten."

Demets merkt verder wel op dat Solzjenitsyn een ethisch antwoord zoekt in de "zedelijk-religieuze bekering", maar vat de onverenigbaarheid niet tussen een maatschappelijk systeem dat de vrijheid van godsdienstbeleving toestaat aan de zelfstandige mens, en een maatschappelijk systeem dat gebaseerd is op deze godsdienstige normen. Wanneer we de zelfstandige keuze van de mens moeten garanderen inzake godsdienstbeleving dan kan daar slechts een vrije opvoeding garant voor zijn en zeker niet een religieuze endoctrinatie van in de wieg. Deze ongedwongen keuze kan slechts een socialistische maatschappij mogelijk maken. Solzjenitsyn is een tegenstander van het socialisme. Hiermede willen we geenszins beweren dat het Sowjet-Russisch systeem aan deze vereiste, nl. een fundamentele basis geven die een zelfstandige keuze

mogelijk maakt, voldoet. We menen echter dat de Sowjet-Russische aanpak positiever is dan datgene wat van religieuze zijde tot nog toe werd gepresteerd. Dit betekent dat wat het mensbeeld aangaat, de Sowjet-Russische realiteit ver verwijderd is van het socialistische mensbeeld dat wij voor ogen hebben. Het is de taak van de Sowjet-Russische bevolking om samen te werken aan de realisatie daarvan. Een arbeid die niet bevorderd wordt door de weigering een ideologische discussie aan te gaan met dissidente schrijvers. De Sowjet-Russische autoriteiten moeten dissidente schrijvers laten publiceren. Hun werken moeten worden gelezen door het ganse volk. Hun werken moeten tevens de aanleiding vormen voor permanente discussies over de vervolmaking van de mens in de socialistische maatschappij. Op dat ogenblik zullen geen dissidente schrijvers meer bestaan, zij zullen aanbrengrers worden van kritische beschouwingen over de samenleving en in die zin ook worden gewaardeerd. De critici zullen echter bewust moeten zijn van de verantwoordelijkheid die ze dragen nl. op het vlak van de buitenlandse politiek van hun vaderland. Zij zullen de "sensatiezoekende" uitgevers van de kapitalistische wereld geen voer tot anti-socialistische propaganda geven. Het misbruik dat nu wordt gemaakt in het Westen van deze werken is echter voor een groot deel te wijten aan de defensieve positie waarin de Sowjet-Russische auteurs worden gedwongen door de autoriteiten

De Sowjet-Russische autoriteiten zouden voor een groot deel de moeilijkheden veroorzaakt door anti-socialistische manipulatie kunnen afzwakken, wanneer zij de ideologische discussie in hun land zouden toelaten. Op dat ogenblik zouden de belangrijkste motieven voor publikatie in het Westen verdwenen zijn want het zou een voorbeeld zijn van de superioriteit van het socialistisch stelsel.

Wij willen voornamelijk opmerken dat Solzjenitsyn, wat zijn mensvisie betreft, en de maatschappelijke consequenties daarvan, geen voorstander is van het socialisme. Dat hij op die gronden dient te worden bekampt door middel van een ideologisch gesprek. Het konfronteren van ideeën kan de socialistische mensvorming maar ten goede komen. In deze ideologische konfrontatie moet de ganse bevolking worden betrokken. Haar deelname moet organisatorisch worden mogelijk gemaakt. Haar voorstellen en waarderingen dienen te worden genomen op basis van zelfstandige overwegingen. Dit vereist waarschijnlijk wijzigingen in de onderwijsopties van de Sowjet-Unie. Het onderwijs moet zich voor een groot deel richten op een mensbeeld dat beantwoordt aan de permanente strijd voor vernieuwingen van het sociale, kulturele, politieke en ekonomische leven.

Tot slot een tekst van Ceaușescu: "Dat iemand zijn mening verkondigt over een betere opbouw van het socialisme betekent geen gevaar voor het socialisme; in tegendeel, daarin ligt de sterkte en de levenskracht van het socialisme en het kommunisme. Het ganse volk moet zijn mening uiten en de beste middelen en wegen zoeken om de maatschappij op te bouwen, die bestemd is voor allen geluk en welstand te verzekeren. Natuurlijk is het mogelijk dat er verkeerde inzichten omtrent binnenlandse en buitenlandse poli-

tiek worden geuit. We zijn verplicht deze te verklaren, te bediskussiëren, de onjuistheid van dergelijke meningen te bewijzen. We moeten inzien dat onze maatschappij niet kan worden opgebouwd, zonder dat de bouwers van het socialisme de mogelijkheid hebben, te denken, hun inzichten omtrent de aard en de bouwwijze van de nieuwe maatschappijordening vrij te uiten".

De Schuyter J.

L'antisoviétisme

Par CLAUDE JULIEN

L'AFFAIRE Soljenitsyne a surgi à point nommé pour relancer une campagne dont il est difficile de déterminer si elle se veut d'abord anticommuniste ou antisoviétique. Mais comment établir une telle distinction ? Le gouvernement de Moscou ayant choisi d'exiler l'écrivain, cette décision devient automatiquement une arme efficace contre le parti communiste français et, par ricochet, contre son allié socialiste.

L'exploitation d'un problème étranger à des fins de politique intérieure est sans doute de bonne guerre — le seul risque étant alors de se tromper d'objectif. Car si la propagande vise le P.C.F., c'est le gouvernement soviétique qui se sent atteint. Et Moscou dénonce aussitôt la « violente campagne antisoviétique » menée par des « cercles réactionnaires » qui cherchent à « freiner la détente et le développement de la coopération internationale ». Tel ne peut être, pourtant, l'objectif ni de la majorité, au moment où M. Pompidou se rend en visite officielle en U.R.S.S., ni des grands partis d'opposition.

MEME erreur d'objectif, voilà quelques mois, à propos du Chili. La majorité s'était abstenue de critiquer le gouvernement Allende, mais à peine le putsch était-il consommé que M. Peyrefitte, alors secrétaire général de l'U.D.R., surtout préoccupé de marquer des points contre les partis signataires du programme commun de la gauche, dénonçait avec virulence la gestion du président assassiné. Sans doute M. Peyrefitte ne pensait-il pas alors qu'il fournissait à la junte un merveilleux argument qu'elle pourrait utiliser dans ses négociations ultérieures avec Paris...

PARADOXALEMENT, c'est lorsqu'ils seraient le plus utiles aux intérêts du pays que les arguments de politique étrangère paraissent désertir le débat de politique intérieure. Voilà un an, la France se rendait aux urnes au terme d'une campagne électorale qui avait soigneusement ignoré les plus grands problèmes qui conditionnent la vie même des citoyens. Or ces problèmes relèvent du domaine international : réorganisation du système monétaire, modalités pratiques de la construction européenne, approvisionnements en énergie, relations avec les alliés comme avec le tiers-monde, etc. Connus ou prévus depuis longtemps, tous furent passés sous silence ou n'inspirèrent — l'Europe en particulier — que de vagues incantations. En tout cas, le véritable débat démocratique n'eut pas lieu. La consultation électorale fut réduite à un rituel sans rapport avec les choix décisifs qui allaient s'imposer quelques mois plus tard.

Ce qui précède n'est pas tout à fait exact. En fait, les candidats de la majorité n'évitèrent pas complètement la politique étrangère. Ils parlèrent même beaucoup de... la Tchécoslovaquie. Une fois de plus, cet antisoviétisme ne visait pas Moscou, mais les partis groupés autour du programme commun de la gauche. Les blindés soviétiques de Prague ne faisaient pourtant pas route vers Paris. Ils permettaient d'éviter de parler des pressions américaines qui, dans tous les secteurs, du dollar à la défense en passant par le pétrole et les négociations commerciales, s'exerçaient sur la France et sur l'Europe.

Le Vieux Continent avait été dûment prévenu : pour la Maison Blanche, 1973 devait être l'année de l'Europe. Le Watergate a simplement accordé un sursis à l'Europe. Celle-ci, ou ce qu'il en reste, s'en est aperçue le 11 février dernier à Washington.

IL est superflu de dénoncer la vanité de l'anticommunisme et de l'antisoviétisme dans une société dont les véritables problèmes sont ceux du capitalisme et tiennent aux relations entre partenaires européens, aux rapports avec les Etats-Unis, au statut des firmes multinationales, etc. Il n'y a pas de roubles flottants ou d'euroroubles qui menacent le franc...

Les campagnes d'opinion — et c'est le cas lorsque l'exil frappe un écrivain — peuvent toucher la conscience d'un peuple. Elles n'en sont pas moins des campagnes de diversion lorsqu'elles éclipsent les débats essentiels. De qui, alors, servent-elles les intérêts ?

Er is sprake van een campagne die gevoerd wordt onder het huichelachtige mom van „het verdedigen van de mensenrechten” in de socialistische landen.

Sommige van de initiatiefnemers tot deze campagne beweren, dat een vermindering van de spanning onmogelijk is als er geen wijzigingen zullen komen in de interne toestanden der socialistische landen. Anderen is het daar — naar het heet — niet om te doen, maar die verklaren daarentegen met een verbazingwekkende openhartigheid dat ze van plan zijn het ontspanningsproces te gebruiken ter verzwakking van het socialistische stelsel en om uiteindelijk te komen tot een ontwrichting ervan. Maar voor het grote publiek wordt deze tactiek voorgesteld als bezorgdheid om de rechten van de mens of om een zogenaamde „liberalisering” van ons stelsel.

Beste vrienden, laten we de dingen bij hun namen noemen. Men spreekt over de vrijheid en de democratie en over de rechten van de mens, maar in werkelijkheid dient deze hele roemruchte campagne maar voor één ding: het maskeren der pogingen tot inmenging in de interne aangelegenheden der socialistische staten en het het oog onttrekken der imperialistische doeleinden z'n politiek. Men praat over „liberalisering”, maar beoogt een te niet doen van de reële verworvenheden van het socialisme en het ondermijnen van de sociaal-politieke rechten der volkeren van de socialistische landen.

Wij hebben geen aanleiding ons te onttrekken aan een serieus gesprek over de rechten van de mens. Onze revolutie en de overwinning van het socialisme in ons land hebben de rechten van de arbeidende mens van iedere nationaliteit, de rechten der miljoenenmassa's der werkers niet alleen verkondigd, maar ook reëel verzekerd, en wel zo, als het kapitalisme in geen enkel land ter wereld dat heeft vermogen te doen.

Het is mogelijk dat vanuit het standpunt van de bourgeois-wereldbeschouwing rechten van de mens als het recht op arbeid, op onderwijs, op sociale voorzieningen, op gratis medische hulp, op rust en ontspanning en op andere rechten, iets van de tweede rang of zelfs iets onaanvaardbaars is. Slechts één cijfer: in de niet-socialistische landen worden thans ongeveer honderd miljoen mensen door werkloosheid getroffen. In vele kapitalistische staten worden er beperkingen opgelegd de rechten der nationale minderheden en der buitenlandse arbeiders. Het zelfde geldt voor de rechten van de vrouwen op gelijk loon voor gelijke arbeid met de mannen. Is dat soms niet de reden dat vele westelijke mogendheden zich tot nu toe niet hebben aangesloten bij de internationale accoorden die betrekking hebben op het verzekeren van de sociale en de politieke rechten van de mens?

De gigantische sociaal-economische hervormingen in ons land zijn het resultaat van de zeer brede en bewuste politieke creativiteit der volksmassa's en tegelijkertijd van hun wil het door hun handen geschapen stelsel te verdedigen tegen alle aanslagen. Daarom zullen de Sowjet-burgers dan ook geen aantastingen toestaan van

de soevereiniteit van onze staat als de verdediger van hun sociaal-politieke verworvenheden. Deze soevereiniteit is geen hinderpaal op de weg van contacten en uitwisselingen, maar een betrouwbare garantie van de door ons volk op niet gemakkelijke wijze verkregen rechten en vrijheden.

De Sowjet-wetten kennen aan onze staatsburgers uitgebreide politieke vrijheden toe. Tegelijkertijd beschermen ze ons stelsel en de belangen van het Sowjet-volk tegen wiens pogingen ook om deze vrijheden te misbruiken. En dit is volledig in overeenstemming met de door de Sowjet Unie geratificeerde internationale overeenkomsten ten aanzien van de rechten van de mens, waarin gezegd wordt dat de daarin genoemde rechten „niet het object kunnen zijn van enigerlei beperkingen, behalve die worden gestipuleerd door de wet die vereist is voor het beschermen van de staatsveiligheid, de maatschappelijke orde, de gezondheid of de moraliteit der bevolking of de rechten en vrijheden van anderen...” Hier hebben wij onze handtekening onder gezet.

Over welke vrijheden spreken zij die ons aanvallen? We hebben bij voorbeeld een wet die propaganda voor oorlog in welke vorm dan ook verbiedt. Er is wetgeving die de verbreiding uitsluit van denkbeelden van rasse- of nationale tweedracht en haat, die de nationale waardigheid van het een of andere volk aantasten. Er zijn wetten die het voorkómen beogen van immorele verschijnselen en die gericht zijn tegen het zedelijk verval van de gemeenschap. Wil men misschien dat we in naam van de vrije uitwisseling van ideeën en informatie ook van deze wetten af zouden zien? Of men er ons wellicht van overtuigen, dat dit dienstig zou zijn aan de zaak van de ontspanning en de toenadering tussen de volkeren?

„Of jullie levenswijze veranderen, of koude oorlog”, zeggen ze tegen ons. Welnu, en als wij met hetzelfde zullen antwoorden? Als wij als voorwaarde voor het tot ontwikkeling brengen van normale betrekkingen tussen de staten wijziging verlangen van wetten en toestanden in de burgerlijke maatschappij die indruisen tegen onze voorstellingen van gerechtigheid en democratie? Ik veronderstel dat dit soort eisen het vooruitzicht op een gezonde ontwikkeling van de onderlinge betrekkingen tussen de staten niet zouden verbeteren.

Men kan niet voor de vrede strijden door een aanslag te doen op de soevereine rechten van andere volkeren. Men kan niet de strijd aanbinden voor de rechten van de mens en tegelijkertijd de principes der vreedzame coëxistentie torpederen. (...)

Uit :

"Voor een rechtvaardige, democratische vrede. Voor de veiligheid der volken. Voor internationale samenwerking".

Rede van L.I. Brezjnev, gehouden op 26/10/73 op het Wereldkongres der Vredesmachten, te Moskou.

Solzjenitsin kiest de vrijheid

De Sovjetunie heeft zich op een elegante manier bevrijd van de lastpost Solzjenitsin. Dit arrogant personage smeekte kennelijk om martelaar te mogen worden en om met zijn leven te mogen bewijzen dat hij gelijk had. Deze grote gunst werd hem geweigerd, hoewel hij de jongste weken ook al het mogelijke gedaan had om de autoriteiten van zijn land te provoceren: hij was weer in Moskou komen wonen hoewel hem dit door een rechtbank verboden was, en tweemaal weigerde hij gevolg te geven aan een dagvaarding om voor de onderzoeksrechter te verschijnen. Dit zijn wellicht onbelangrijke details, maar zelfs de felste anti-kommunist moet toch bereid zijn te erkennen dat je ook bij ons voor dergelijke misdrijven de gevangenis in gaat. Probeer maar eens in België tweemaal formeel te weigeren een verhoor te ondergaan. Je zult langer dan één nacht, zoals Solzjenitsin, in de gevangenis zitten.

Op het eerste gezicht lijkt het verbannen van een politiek tegenstander, die zich opzettelijk schuldig maakt aan misdrijven van gemeen recht teneinde een politiek proces af te dwingen, een nogal barbaarse geplógenheid, maar deze eerste indruk mag onze kijk op de zaak als geheel niet vertroebelen. De overheid van een land heeft, dunkt ons, het recht de sensatie van een politiek proces te voorkomen, als zij over wettelijke middelen beschikt om dat te doen. En de Russische wet staat verbanning toe, hoewel daar in de geschiedenis van de Sovjetunie tot hiertoe nog maar éénmaal gebruik van werd gemaakt, namelijk tegenover Trotsky. Het ostracisme is een rechts-instituut dat wij aan de Grieken danken, waar het beschouwd werd als een human alternatief voor het terechtstellen van vijanden van de staat. Ook vandaag bevatten de meeste wetgevingen nog de mogelijkheid van verbanning: in Frankrijk werd deze veroordeling nog uitgesproken na de Eerste Wereldoorlog. Als men daar na de Tweede

Wereldoorlog geen mensen meer verbannen heeft, dan was dat alleen omdat men verbanning een te milde straf vond voor de gehate politieke tegenstanders, die men wilde vernietigen. Overigens verbannen al de landen van West-Europa voortdurend vreemdelingen, ook soms mensen die niet kunnen terugkeren naar hun eigen land. En tenslotte – voordat we het vergeten – waar heeft de Vlaamse schrijver Wies Moens de jongste dertig jaar moeten wonen?

Verbanning lijkt dus eigenlijk een milde maatregel. De vijftienduizend linksen die sinds september van vorig jaar in Chili werden vermoord, zouden daar ongetwijfeld de voorkeur aan hebben gegeven als zij de keuze hadden gekregen tussen deze humane oplossing en de terreur waar zij het slachtoffer van werden. Maar hiermee is nog niets gezegd over de grond van de zaak: verdiende Solzjenitsin dit lot?

Neen, natuurlijk niet, Solzjenitsin verdiende een proces en een veroordeling (er bestaat immers geen twijfel over dat hij de wetten van zijn land opzettelijk geschonden heeft), en ook de vrijheid om te zeggen wat hij te zeggen had en eventueel te publiceren wat hij geschreven had. Maar dit gezegd zijnde, moet direkt worden toegegeven dat ook bij ons niet alles wordt gepubliceerd wat schrijvers produceren. Er is *altijd* ergens een instantie die beslist welk werk van schrijvers openbaar zal worden gemaakt, en welk werk in de lade blijft liggen. Uitgevers worden overstelpt met manuscripten, en kiezen daar enkele uit ter publikatie. In een socialistische maatschappij, waar het uitgeversbedrijf, zoals andere nijverheidstakken, in staats handen is, zijn het uiteraard staatsorganen die moeten beslissen welke manuscripten wél en welke níét het licht zullen zien, en zoals Westerse uitgevers zich laten leiden door normen als de "verkoopbaarheid" van een werk, laten staatsuitgeverijen zich leiden door politieke normen. Dat is volkomen vanzelfsprekend. Men kan eventueel goede redenen hebben om de voorkeur te geven

aan kapitalistische uitgeverijen boven staatsuitgeverijen, maar als men met deze laatste categorie gekonfronteerd wordt, dan moet men bij voorbaat weten dat hun voordeel (niet-kommerciële criteria) wordt uitgebalanceerd door hun nadeel (politieke criteria). Wij hebben een heel tolerant ministerie van Kultuur, dat de contestatie bijna vertroetelt, maar niettemin zou onze boekenproductie niet helemaal identiek zijn aan die welke we kennen, als het ministerie moest beslissen over het al dan niet uitgeven van werken.

Bovendien hebben staatsuitgeverijen altijd het nadeel dat zij, door hun aard zelf, aan censuur moeten doen, ook als zij eigenlijk ruimdenkend zouden willen zijn. Een boek uitgegeven door een staatsbedrijf krijgt altijd zoiets mee als het "nihil obstat" van de rooms-katolieke kerkelijke censuur. Het uitgeven van een werk door een staatsbedrijf wil niet alleen zeggen dat het werk valt binnen de aanvaarde tolerantiegrens, maar ook dat men het positief goedkeurt. Althans zo komt het bij de lezer over. Krijgt een afwijkende theologische mening een "nihil obstat", dan denkt men automatisch dat de autoriteit die het "nihil obstat" verleent, akkoord gaat met de inhoud van het werk, ook al heeft die autoriteit alleen maar zijn breeddenkendheid willen tonen. Passen we dit nu toe op Solzjenitsin, dan beginnen we – ondanks alle principiële bezwaren tegen censuur van welke aard ook – begrip te krijgen voor de motieven die de Sovjet-autoriteiten ervan weerhouden het werk van Solzjenitsin, en vooral zijn jongste, "De Goelag-archipel", in de Sovjetunie te publiceren. Dit werk is immers één grote aanklacht, niet slechts tegen het stalinisme, maar tegen het socialisme zoals dat in de Sovjetunie beleefd wordt. Kan men zich inbeelden dat het Vaticaan, nog zo'n staat die alleen staatsuitgeverijen kent, een boek uitgeeft waarin het katholicisme wordt bestreden?

Laten we ernstig zijn. De Sovjetunie heeft al lang te verstaan gegeven dat het stalinisme een kriminele aberratie was (men denke aan het rapport Kroesjtsjev, 1956). Solzjenitsin voegt daar niets aan toe, behalve dat hij de verdediging op zich schijnt te nemen van groepen in de Russische samenleving die de wapens hebben opgenomen tegen het socialisme (bijvoorbeeld de divisie-Vlassov, die aan de zijde van de Duitsers vocht in de Tweede Wereldoorlog), en dat hij niet alleen het stalinisme veroordeelt maar ook het socialisme als zodanig, en in zijn pessimisme alleen nog heil schijnt te verwachten van een piëtistisch soort kristendom. Als een Sovjet-uitgever dit op de markt had gebracht, zou dat ongeveer hetzelfde effect hebben gegeven als het publiceren van een guerrilla-handboek door het ministerie van Nederlandse Kultuur.

Bijgevolg is Solzjenitsin naar het Westen gestuurd. Hij zal hier volledig vrij zijn, namelijk vrij om mee te werken aan de anti-Russische propaganda. Er is geen enkele reden waarom we een banneling niet welkom zouden heten, maar er is ook geen enkele reden om een Solzjenitsin, wiens anti-socialistische geschriften hem al driehonderdmiljoen fr. hebben opgebracht, als een hulpbehoevende sukkelaar te beschouwen.

M.G.

Amerika, want die heeft daar een aanvang genomen.

Christenen van Peru hebben bij de 5de Verjaardag van Medellin een speciaal nummer uitgegeven van "Paginas para una accion solidaria". Ze gaan daarin nog eens na, wat Medellin was, wat het belang is van zo'n bisschoppelijke stellingname, en ze maken de balans op van de afgelopen vijf jaar. In grote lijnen komen er bij die balansopmaking vier constateringën naar voren.

I
De Latijnsamerikaanse kerk is bezig zich een eigen persoonlijkheid en gedachte te veroveren. Ze is niet meer een stille en gekoloniseerde kerk. Ze levert interne gevechten, en dat is een teken van vitaliteit. De spanningen zijn sterk, de ideeënrichtingen worden meer bepaald. In dit proces ervaart men, zoals de bisschoppen zeiden, "de mens van dit continent, die een beslissend moment beleeft in zijn historisch proces". Men kan ook zeggen: de Latijns-amerikaanse kerk ontwaakt door de uitdaging van de Latijns-amerikaanse mens.

II
Medellin heeft steun gegeven aan vele groepen van christenen, die zich engageerden met de bevrijding van de onderdrukte klassen van het continent. Veel christenen zijn politiek geëngageerd. Medellin maakte het hun mogelijk om een synthese te maken tussen hun politieke bewogenheid en hun geloof. Een groep christenen uit Bolivia formuleerde het aldus: "Wij kunnen het geloof niet begrijpen, als het geen vlees wordt in een bevrijdingsgeschiedenis". Er is geen neutraliteit mogelijk voor een christen in een maatschappij als de onze. Leken, religieuzen, priesters en bisschoppen staan midden in dit proces. De priesterbewegingen hebben de laatste jaren een belangrijke rol gespeeld: ze zijn verschenen alseen nieuwe stem en een nieuwe manier van priesterlijke aanwezigheid, zij het met veel moeilijkheden: in Argentinië, Chili en Peru zeer krachtig, in Colombia, Mexico, Centraal-Amerika en Ecuador met veel tobben. Bovendien: iedereen kent de namen van Helder Câmara van Brasil, Leonidas Proaño van Ecuador, Sergio Méndez Arceo van Mexico, die de steun zijn van veel moedige christenen. Daar komt nog bij het getuigenis van heldhaftige leken, zoals de Boliviaan Néstor Paz, die stierf in de guerilla van Teoponte.

III
Vanzelfsprekend heeft deze radicalisering sterke weerstanden opgeroepen in bepaalde groepen. Tot nu toe zagen ze de kerk als een bondgenoot in de onmenselijke maatschappij. Deze minderheidsgroepen beschik-

bijdrage van het colam

CENTRUM
ORIENTATIE
LATIJNS-
AMERIKA
TE ROERMOND

WAT WAS OOK WEER MEDELLIN ?

Wat was Medellin ook weer ?
Vijf jaar geleden was de naam in het nieuws, maanden achtereen. Voor een kleine groep van speciaal geïnteresseerden is ze een begrip geworden. Maar sinds dat jaar 1968 (lieve hemel ! 1968, dat is bijna vóór-historisch) : sinds dat jaar 1968 is er zo'n lawine van namen en feiten over ons heen gerold...
Wat was Medellin ook weer ?

Medellin is een stad in de Zuidamerikaanse staat Colombia.
Van 26 augustus tot 26 september 1968 werd daar een Conferentie gehouden van de bisschoppen van Latijns-Amerika. Het was de tweede Conferentie in haar soort.
Uit de documenten van die Conferentie hoorden we een taal op ons afkomen, die getuigde van grote vooruitstrevendheid. Medellin heeft dan ook indertijd veel losgeslagen. De naam werd het symbool voor de kerkvernieuwing in Latijns-

ken over een grote macht; ze zijn geen voorstanders van een openlijke aanklacht tegen de onrechtvaardigheid en van een positie-kiezen vóór de armen. Zij bestempelen allen, die niet willen handhaven wat zij bezitten als communisten. Als deze economisch machtige groepen zich bedreigd voelen, kunnen zij zich hevig verzetten tegen de modern denkende christenen, en ze gaan daarbij zó ver, dat de kerk in de positie wordt gedrongen van de vervolgte kerk, de martelaarskerk.

Het bestaan van deze vervolging is wereldwijd bekend : de bedreiging, marteling, gevangenis, en zelfs de dood, zijn in Brazilië, Uruguay, Paraguay, Bolivia, en andere landen, een trieste werkelijkheid. Maar van de andere kant ziet het volk de verandering. Het ervaart de solidariteit van de "nieuwe christenen", en gaat begrijpen, wat het evangelie altijd had moeten zijn : "Goed nieuws van bevrijding voor de armen".

IV

De boodschap van Medellin is nog niet geassimileerd. Sterker gezegd: soms schijnt er binnen de kerk een tendens te zijn om Medellin te "temmen" en te verzachten.

Medellin vroeg aan de mensen van de kerk, zich terug te trekken uit gevestigde posities, arm te worden, openlijk partij te kiezen voor de armen van deze wereld. Dat is een moeilijke bekering, wanneer men een goede plaats bezit in de gevestigde orde.

Geen wonder, dat er een tendens te bespeuren is, om de hervorming van de kerk te beperken tot eenvoudige binnenkerkelijke modernisering.

Er is een vrees van te ver te gaan.

Het gevaar is reëel, dat Medellin langzaam verraden wordt ; dat het wordt tot een tekst, die geen weerslag heeft op het leven van de kerk en van de maatschappij. De aanvallen op sommige bisschoppen, de eenzaamheid van bepaalde priesters, het wantrouwen tegenover revolutionaire leken, tonen de kwetsbaarheid van Medellin aan.

Het vooruitzicht is zeer ingewikkeld.

De boodschap van Medellin leeft in kwalitatieve minderheden van bisschoppen, priesters, religieuzen en leken, die er ernst mee maken.

Maar zij lijden en zullen lijden onder veel aanvallen van binnen en van buiten. Maar in de beproevingen zal het authentieke naar boven komen.

De christenen van Peru, die deze beschouwing schreven naar aanleiding van de vijfde verjaardag van Medellin, zien de toekomst toch met vertrouwen tegemoet.

LIESBETH OOSTENDORP.
ROERMOND.

ZWEEDSE HULP AAN FRELIMO.

Mevr. G. Sigurdsen, adjunct Minister van Buitenlandse Zaken van Zweden, heeft bekend gemaakt dat Zweden zijn hulp aan het Front voor de Bevrijding van Mozambique (Frelimo) in 1975 zal verdriedubbelen. Voor 1974 werd een bedrag uitgetrokken van 5 miljoen Zweedse Kronen. Voor de andere Bevrijdingsbewegingen van Zuid-Afrika zal het bedrag verhoogd worden van 33 tot 50 miljoen Kronen.

Wanneer we de verschillende regeringspartijen moeten geloven dan staan ze de bevrijdingsbewegingen van Zuid Afrika gunstig gezind.

In woorden althans. Zou de regering op het konkrete vlak het voorbeeld van de Zweden niet kunnen volgen ?

WOONSPAREN

De aantrekkelijke spaarformule die u het recht geeft op een hypothecaire lening tegen een voordelige interestvoet.

Het is een eenvoudige spaarvorm :

- U gaat de verbintenis aan gedurende 5 jaar elke trimester een bedrag te sparen dat u zelf mag bepalen*.
- De ASLK van haar kant verbindt er zich toe u op de beste condities een hypothecair krediet te verlenen dat 5 maal zo groot zal zijn als het bedrag dat u hebt bijeen gespaard.

Bezit van onroerend goed vormt geen hinderpaal voor het verkrijgen van de lening.

U kunt zelfs sparen om uw kinderen (of kleinkinderen) het recht op een lening te bezorgen en daarbij uw eigen spaargeld behouden.

* In de loop van de eerste twee jaar kunt u uw spaarbedrag verhogen. Deze bijkomende stortingen worden dan met 3 of 4 vermenigvuldigd om hun weerslag op het kredietbedrag te bepalen.

ASLK
ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS

MULTINATIONALE ONDERNEMINGEN

VERSLAG VAN DE COMMISSIEVERGADERING
MULTI-NATIONALS EN DE ARBEIDERSBEWEGING

Uit de uiteenzetting van Prof. J. Nagels bleek dat de term MN wel algemeen aanvaard wordt; ofschoon hij niet de enige en volledig juiste benaming is. Men kan immers vaststellen dat praktisch overal één machtige beslissingsinstantie bestaat die aan de buitenlandse bedrijven haar wil opdringt, en anderzijds houdt de term "multinationaal" geen zins in dat er rekening gehouden wordt met de belangen van de verschillende naties, waar bedrijfszetels gevestigd zijn.

Vertrekt men van algemeen aanvaarde criteria, dan noemt men MN die organisaties die verschillende bedrijven tellen in tenminste 4 à 5 landen, ongeacht of ze goederen of diensten produceren, met een zakencijfer van 100 miljoen dollar en die vanuit een centraal bestuur gecontroleerd worden.

Gaat men naar de economische achtergrond, dan stelt men vast dat de MN's vooral in sectoren met hoge concentratie voorkomen, en dat zij door de monopolietendens slechts één doel beogen, nl. de winstmaksimalisatie. Dji. daar investeren waar de hoogste winsten kunnen verwezenlijkt worden.

Hierdoor wordt de strategie van de MN's bepaald. Zij passen klassieke nationale methodes toe op het internationaal vlak, o.a. fusies (om de concurrentie te verminderen of uit te schakelen), diversifikatie der bedrijvigheden (om de risico's te spreiden) en de marktligopolie. De concentratietendens leidt uiteraard tot een schaalvergroting der bedrijven (nl. fusies of opslorping) en noodzaakt de concentratie in de bankwereld (om voldoende financiële middelen te leveren voor de fusies e.d.)

Op het politieke en economische vlak is het belangrijkste gevolg van de MN's de machtsverplaatsing in onze samenleving. Ongetwijfeld werd de vorming van de EEG daardoor opgedrongen (nl. om de tolrechten af te schaffen, de afzetgebieden te vergroten en de Europese concurrenten op te slorpen). Op het wereldniveau speelt de inkrimping van de geografische wereldmarkt (door de opkomst der soc. landen) eveneens een belangrijke rol.

De groeiende invloed van de staat op de economie is eveneens een gevolg van de bloei der MN's (o.a. in de krediet-

sector om buitenlandse investeringen aan te lokken.)

Daarna behandelde J. Nagels de MN's en de sociale politiek, op 4 specifieke terreinen.

Ten eerste het prijsbeleid, waarop de MN's ontegensprekelijk een nefaste invloed uitoefenen, hoofdzakelijk door de versterking van de inflationistische tendenzen (o.a. wegens de verminderde concurrentiestrijd, de prijsafspraken, door de geldspekulatie, en de uitholling van de regeringsinstrumenten voor financiële politiek), Aangezien de arbeiders het sterkst de nadelen van inflatie ondervinden, ligt hier een oppositiebasis tegen de MN's.

Ten tweede de tewerkstelling. Ongeveer de helft der nieuwe arbeidsplaatsen zijn in de laatste jaren inderdaad opgericht via MN's... maar het geïnvesteerde kapitaal is slechts in geringe mate buitenlands kapitaal: de winstendie naar het buitenland getransfereerd worden - betekent een verarming van het eigen land; Maar vooral één tegenvraag: konden die eigen gelden niet beter besteed worden. Bovendien zijn fusies van bedrijven vaak de oorzaak van vermindering van arbeidsplaatsen.

Ten derde de lonen. Het algemeen verspreid idee over hogere lonen moet in zijn reëel kader bekeken worden (nl. grotere bedrijven, kapitaalintensiever...)

Ten slotte het intern beleid. Aanvankelijk bestaat er misschien een zekere fierheid van tot een MN te behoren, maar zeer vlug ontstaat er een frustratiegevoel (vervreemding tussen beslissing en uitvoering.)

In het laatste deel van zijn uiteenzetting belichtte J. Nagels dan de rol van de vakbonden tegenover de MN. De syndikale verdeeldheid vormt natuurlijk een grote handicap. De basisstelling in deze organisaties is nochtans dezelfde: nl. tegenover de internationalisatie van het kapitaal moet de internationalisatie van de vakbond gesteld worden. De eerste bedoeling in deze strategie bestaat erin de concurrentie tussen arbeiders uit verschillende landen uit te schakelen. Deze samenwerking staat nog in haar beginstadium, maar vnl. het EVV wordt een belangrijk element in de evolutie genoemd.

De besluiten waren kort en duidelijk:

1. Een economische en sociale strijd op internationaal vlak is onontbeerlijk.

Daarom sterkere internationale vakbondswerking.

2. MN's vormen meer een politiek probleem, nl. de verschuiving van de economische macht en het aantasten van de politieke macht van een nationale regering.

Na J. Nagels sprak R. De Gendt over de Latijnsamerikaanse arbeiders en de MN's. Hij wees vooreerst op de moeilijke arbeidssituatie in Zuid-Amerika (nl. werken bij een MN is een voorrecht - klandestiene syndikale aktiviteit in de meeste diktatoriale landen).

De stellingen van deze syndikale afgevaardigden zijn bondig gevat de volgende :

1. de MN's zijn de onzichtbare regering van elk land. Ofschoon er een plaatselijke oligarchie en bourgeoisie bestaat, berust het beslissingsrecht buiten de Z.Am. -landen.
2. de MN's houden de bestendigheid in van de economische afhankelijkheid (daarmee gepaard gaan de bestendiging van het classesysteem en de ongunstige handelssituatie.
3. In het gevecht tegen de "reuzen" kan slechts een gunstige kentering komen; wanneer een werkelijke democratie groeit die politieke macht geeft aan de staten.

De derde inleider, G. De Swert, sprak over de vakbonden in de EEG. De oprichting van de EEG was ten voordele van de MN's nl. door de grotere afzetgebieden - door het verdwijnen van de verschillen tussen de verschillende landen. De grootste voordeeltrekkers waren de Amerikaanse MN's - Daarom groeide een tegenvoorstel, nl. de Europese MN's aanmoedigen (door aanwakkering van gezamenlijke technologische projekten ; door hulp aan Europese kartels). Ook de Europese sociale politiek staat in het teken der MN's, nl. de herstrukturatie der ondernemingen mogelijk maken door vrij verkeer der arbeidskrachten, door uniformering van de sociale en economische wetgeving (vb. Europese NV met syndikale minderheidsvertegenwoordiging). Tot besluit stelde hij de vraag of de vakbonden met verschillende opties, organisaties en ongelijke sterkte een daadwerkelijke vooruitgang zullen mogelijk maken of hun nationale verschillen op Europees niveau uitdiskussiëren :

Het DEBAT draaide rond de centrale vraag: wie vormt een tegengewicht tegen de MN's? De Europese MN werd zeker afgewezen als een tegenhanger - omdat ook daar de arbeidersbeweging met dezelfde problemen gekonfronteerd wordt als in de Amerikaanse.

Oplossingen liggen in de internationalisatie van de vakbond en in de grotere greep van de nationale regeringen op de MN's. Door de meesten wordt een verband gelegd tussen beide oplossingen.

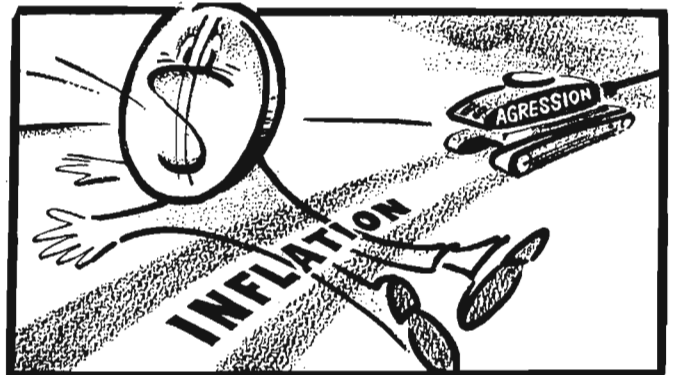
De vakbond moet zorgen voor meer voorlichting (zowel bij de basis als bij de verantwoordelijken), voor exemplatieve akties (bij bepaalde konflikten), voor meer kontakten met werknemers en afgevaardigden van verschillende bedrijfszetsels.

Verder moeten zij druk uitoefenen op hun respectievelijke partijen of regering om een grotere vat te krijgen op de MN's, o.a. door strakke voorwaarden ingeval van opslorping van bedrijven, door strenge waarborgen inzake tewerkstelling, door controle op geleend staatskapitaal. Op het Europese vlak zou het EVV dezelfde druk kunnen uitoefenen op de politieke instanties.

Tenslotte werd ook het probleem van de syndikale aansluiting besproken : nl. per bedrijf (MN) of per centrale. Alhoewel het bedrijfssyndikalisme zeker hier voordeliger blijkt, mag het niet leiden tot afzondering uit het omgevend klimaat (korporatisme).

E. LAMBRECHT

Verslaggever.

VERSLAG KOMMISSIE "DE MULTINATIONALS IN BELGIE EN EUROPA".

In deze kommissie werden twee referaten naar voor gebracht. Het eerste, van Danny Van Den Bulcke, belichtte aan de hand van overvloedig cijfermateriaal de omvang van de multinationals in België en de EEG, hun strategie, en de houding van de Belgische en Westeuropese regeringen en de EEG ertegenover.

De omvang van de ondernemingen werd geïllustreerd met gegevens betreffende de tewerkstelling, de omzet en de toegevoegde waarde en ook aan de groei van die omvang werd enige aandacht besteed. Onder de kenmerken van de multinationale strategie werden de volgende punten belicht:

de penetratievorm (de verhouding tussen het aantal nieuwe vestigingen en het ophopen van bestaande bedrijven), het aandeel in de eigendom van de gekontroleerde bedrijven, de lokalisatie ervan, de prestaties op gebied van winst, omzet en toegevoegde waarde per werknemer, de sterke controle vanwege de hoofdzetel, en de overdracht van kennis.

Wat de houding betreft van de regeringen, werd vooral de mislukte poging van Frankrijk besproken om een EEG-aktie op gang te krijgen, en de Belgische politiek van zeer sterke aanmoediging van de internationalisatie. Ook de zeer zwakke politiek terzake van de EEG ministerraad werd besproken.

Het tweede referaat, van Prof. Hugo Demaeght behandelde het groeiende aandeel van de multinationals in de economie van de Oost-Europese socialistische staten. Eerst werd hierbij de sterke beperkingen besproken die de invloed ervan beperken, met name het principe van de socialistische eigendom en de centrale planning van de economie en daarna de vormen van de activiteit van de multinationals in die kontekst. Hierbij werden drie belangrijke groepen onderscheiden: klassieke transakties, als verkoop van licenties of uitrustingsgoederen, enkele meer recente vormen van meer rechtstreekse samenwerking (meestal investeringen die betaald worden door het afstaan van een deel van de produktie die ermee gerealiseerd wordt), en tenslotte het voornamelijk Joegoslavische experiment van de gemengde onderneming.

Er werd sterk de nadruk gelegd op het feit dat het hierbij vooral gaat om investeringen in de technologisch meest ontwikkelde sectoren, die daarbij zeer omvangrijk zijn en die slechts door de grote internationale ondernemingen kunnen geleverd worden.

In de bespreking werd ondermeer nagegaan wat de invloed is van de multinationals op de inflatie, hierbij werd gewezen op het prijsverhogend karakter van hun oligopolistische prijzen, en op hun stimulatie van de vraag door reclame en het maken van wegwerpartikelen. Ook de binding tussen de multinationals en de militaire instellingen werd besproken, evenals de gunstige invloed op de vreedzame coëxistentie van de samenwerking met socialistische landen.

W. DE VLEGHERE.

VOOR LUIGALGLEZERS

SPAN JE?

JA IK SPAN JE,

TRAAG MAAR ZEKER! *ELIMIA '74*

ONBEWOONBAAR VERKLAARD.

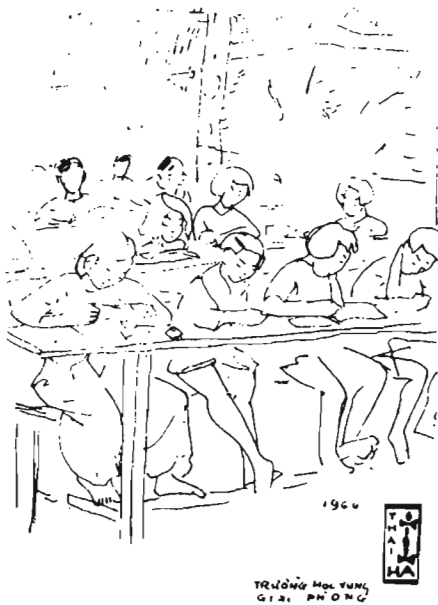
*de sneeuw van het verdriet
waait door het open raam
een huis onbewoonbaar verklaard:
mijn stem het trage menuet
van mijn vergezefte woorden
de wonden van mijn droevig bloed
in het herhaalde boek verborgen*

*de sneeuw van het verdriet
duurtelt mijn open vingers door
de nacht verzwelgt de droom
van mijn Oer zwarte paarden
ik noem bij naam: pijn en woede
de hardheid van de leugen
breekt mijn blind gelaat*

*ik weet dat in mijn schaduw
een andere schaduw staat*

MARK BRAET

indochina

ZUID-VIETNAM: HET NIEUW VREDESPLAN VAN DE V.R.R.

De Belgische regering heeft steeds volgehouden staten te erkennen, en geen regeringen. Dit was namelijk telkens de verklaring die werd gegeven wanneer men uitleg vroeg waarom, niettegenstaande allerlei regimewisselingen die in sommige landen onder hoogst bedenkelijke voorwaarden plaats vonden of zelfs na een openlijke staatsgreep, de diplomatieke betrekkingen met dat land niet verbroken werden.

We zullen niet vitten over de Grote Drie Uitzonderingen : hoe lang heeft het geduurd vooraleer België ontdekte dat de Sovjet-Unie, de Volksrepubliek China en de Duitse Democratische Republiek bestonden ?

Laat ons de officiële versie aanvaarden: erkenning van staten, niet van regeringen. En laat ons die versie eens toetsen aan de houding van de Belgische regering tegenover Vietnam.

In 1950 heeft de regering Vietnam erkent ontstaan als staat binnen de Franse Unie op 8 maart 1949. Sindsdien onderhoudt Brussel diplomatieke betrekkingen met de diverse regeringen en regimes die elkaar in Saigon hebben opgevolgd. Op dit ogenblik is er een Belgische ambassadeur in Saigon, terwijl Saigon een tijdelijke zaakgelastigde in Brussel heeft.

Als gevolg van de ondertekening van de Parijse akkoorden in januari vorig jaar heeft de Belgische minister van buitenlandse zaken op 22 maart 1973 aangekondigd dat de Belgische regering en die van de Democratische Republiek Vietnam (Noord-Vietnam) beslist hebben diplomatieke betrekkingen aan te knopen, en diplomatieke vertegenwoordigers uit te wisselen met de rang van ambassadeur. Om redenen die niet bekend zijn werd deze maatregel nog steeds niet uitgevoerd. Wat er ook van zij, deze beslissing toont aan dat de Belgische regering rekening wenst te houden met de Vietnamese realiteit, zoals die ondermeer doorheen de Parijse akkoorden bevestigd werd. Anderzijds lijkt het ons ook, dat de Belgische regering niet ver genoeg op deze weg gaat, en dat ze ook diplomatieke betrekkingen zou moeten aanknopen met de Voorlopige Revolutionaire Regering van Zuid-Vietnam.

Het Parijse akkoord van 27 januari 1973 onderstreept dat, hoewel enerzijds de eenheid en territoriale integriteit van Vietnam bevestigd wordt in artikel 1, en anderzijds de Geneefse clause nog eens in de verf gezet wordt dat de militaire scheidingslijn aan de 17e breedtegraad slechts een voorlopig karakter heeft en zeker geen politieke of territoriale grens is in artikel 15a, de betrokken partijen nochtans kunnen vaststellen dat er twee zones bestaan, en dat hereniging een overeenkomst tussen beide zones (Noord- en Zuid-Vietnam) onderstelt. In afwachting van deze hereniging is het onbetwistbaar dat de akkoorden het bestaan van beide zones als staten bevestigen, en dat niets diplomatieke erkenning van beide verhindert. Zoals we boven herinnerden heeft de Belgische regering dit dan ook gedaan.

Nochtans staat er meer in het Parijse akkoord. Het maakt duidelijk dat er in Zuid-Vietnam twee administraties bestaan, twee legers, en twee regeringen: die van de Voorlopige Revolutionaire Regering van Zuid-Vietnam en die van de Republiek Vietnam. Door genoemde akkoorden krijgen deze beide regeringen een belangrijke taak opgelegd : komen tot nationale verzoening en eendracht, en dit in samenwerking met de "derde macht" (de nationalistische, legale oppositie tegen het regime in Saigon). Hiertoe moeten de politieke en militaire gevangenen vrijgelaten worden, en de burgerrechten reëel gemaakt. Een raad gevormd door de drie partijen samen heeft dan als taak algemene verkiezingen te organiseren. Hoewel de Belgische regering zich niet gebonden hoeft te achten door een akkoord dat zij niet mede heeft ondertekend is het toch duidelijk dat de principes van het internationaal recht waar het akkoord op steunt en die het bevestigt, namelijk de eerbied voor de onafhankelijkheid en soe-

vereiniteit van een staat en het recht der volkeren op zelfbeschikking, algemene principes zijn van hedendaags internationaal recht. En de Belgische regering heeft reeds herhaaldelijk haar eerbied voor deze principes beklemtoond. Dit onder meer door haar tevredenheid met het tot stand komen van bedoelde akkoorden te uiten.

Het lijkt bijgevolg dubbelzinnig, en zelfs in tegenspraak met de bovengenoemde principes, dat de Belgische regering alleen diplomatieke betrekkingen onderhoudt met de regering in Saigon. Dit is vooral in tegenstrijd met de bewering dat de Belgische regering staten erkent en geen regeringen, en dit is het nog meer wanneer men de officiële motivering hiervoor onder ogen neemt, namelijk niet-inmenging in de binnenlandse aangelegenheden van andere staten.

Het feit dat de Belgische regering alleen diplomatieke relaties onderhoudt met Saigon, op het ogenblik dat diplomatieke gebeurtenissen en de dagelijkse realiteit aantonen dat er twee feitelijke legale machten naast elkaar staan, kan door een belangrijk deel van de Zuidvietnamese bevolking niet anders geïnterpreteerd worden dan als een flagrante inmenging in zijn aangelegenheden.

Dit wordt des te flagranter wanneer de Belgische regering hier op internationaal gebied beleidsbeslissingen uit gaat afleiden, zoals eind februari in Genève ter gelegenheid van de Conferentie over de mensenrechten in gewapende conflicten, georganiseerd door het Internationale Rode Kruis, onder meer tot uiting kwam.

Even ter herinnering. Conferentie in Genève om de oorlog "menselijker te maken", onder meer door verbod van vergeldingsaanvallen tegen de burgerbevolking. Een van de belangrijke voorstellen was ook dat leden van georganiseerde verzetsbewegingen die in handen van de vijand vallen de status van krijgsgevangene zouden krijgen. Probleem dat in Zuid-Vietnam nog steeds brandend aktueel is. Conferentie die dus voor een humanere toekomst van essentieel belang zou kunnen zijn. Als haar aanbevelingen tenminste nageleefd worden.

En hoe kan men op dit essentiële punt enige illusie koesteren als men beslist een groot aantal partijen die vandaag betrokken zijn bij een burgeroorlog of een opstand, niet in de beslissingen te betrekken? En hier heeft België precies een belangrijke rol gespeeld die flagrant in tegenstrijd is met de officiële principes van de buitenlandse politiek: de Belgische vertegenwoordiging heeft zich niet alleen verzet tegen stemrecht voor de bevrijdingsbewegingen, zij heeft er mede voor gezorgd dat de Voorlopige Revolutionaire

Regering van Zuid-Vietnam van deelname aan de Conferentie uitgesloten werd. Anderzijds heeft zij zich niet verzet tegen deelname van de regering van Saigon. !

Deze houding betekent op zijn minst dat de Belgische regering het bestaan van de V.R.R. als regering wenst te ontkennen. Dit is duidelijk een schending van de Parijse akkoorden, en een inmenging in de Zuid-Vietnamese aangelegenheden, vermits aan beide regeringen een gelijke rol toebedeeld wordt in de voorbereiding van een vredelievende toekomst voor Zuid-Vietnam. Anderzijds spot de regering hierdoor met de realiteit. Er is een regering die macht uitoefent over een deel van de Zuidvietnamese bevolking, en die diplomatiek erkend wordt door tientallen staten. Dit is een feit.

Maar er is erger. Door de V.R.R. van deelname aan deze Conferentie te weren tracht de Belgische regering haar bestaan als partij in het Vietnamese conflict te betwisten. Zoals wij bovendien reeds opmerkten ging het hier om een Conferentie waarbij de regeling van interne gewapende conflicten een van de belangrijkste objectieven was. De betrokkenen in een intern gewapend conflict zijn partijen, geen staten. En het ligt toch voor de hand dat de reglementering van een conflict alleen maar doelmatig kan zijn als alle betrokkenen in de mate van het mogelijke eraan meegewerkt hebben.

Dit is meer dan een schending van het Parijse akkoord: in feite betekent het dat de Belgische regering beslist heeft te doen alsof er geen Parijs akkoord geweest is, en terug te keren naar de officiële visie van het Pentagon op de Vietnamese oorlog: een aanval van Noord-Vietnam tegen Zuid-Vietnam, waarbij de USA het slachtoffer krachtens gesloten akkoorden ter hulp snelde. Moet er nog aangetoond worden welke grove leugen deze versie is.

Het onderhouden van diplomatieke betrekkingen met één van beide regeringen krijgt des te meer de betekenis van een politieke keuze naarmate het duidelijker wordt dat deze regering alle middelen aanwendt om het Parijse akkoord tot een vodge papier te herleiden, namelijk door de uitvoering ervan systematisch te saboteren.

Dit is eens te meer gebleken in verband met voorstellen die door beide partijen op de onderhandelingen over de politieke toekomst van Zuid-Vietnam in Parijs ingediend werden.

De regering van Saigon stelt met de regelaars van een klok het organiseren van verkiezingen voor, maar weigert koppig in te gaan op de eisen tot verwezenlijking

van de voorafgaande stadia volgens het Parijse akkoord, te weten vrijlating van de politieke gevangenen, realisatie van burgerlijke vrijheden, onderhandelingen met de derde macht om een Raad voor Nationale Verzoening op te richten. Saïgon stelt dus voor verkiezingen te organiseren in een diktatuur.

De Voorlopige Revolutionaire Regering heeft in het verleden reeds herhaaldelijk aangedrongen op de uitvoering van het Parijse akkoord, met name op verwezenlijking van die punten die Saïgon koppig weigert na te leven. Maar nu is er een nieuw feit : de V.R.R. heeft een kalerder voorgesteld die zou moeten gevolgd worden om de verschillende stadia uit te voeren.

In de eerste plaats stelt de V.R.R. een wapenstilstand voor - voorwaarde om een politieke regeling mogelijk te maken, en een gelijktijdige en naar inhoud identieke oproep tot deze wapenstilstand door beide partijen. Saïgon heeft steeds getracht het bestaan van akkoorden geheim te houden.

)Op dit ogenblik bevinden zich nog steeds meer dan 200.000 politieke gevangenen en 1.500 militaire gevangenen in de handen van de Saïgonse politie. De V.R.R. stelt voor onmiddellijk een einde te maken aan de bekende slechte behandeling van deze gevangenen, en hen voor 30 juni 1974 vrij te laten. De hiervoor in Parijs voorziene tijdsduur was ook 90 dagen maar deze limiet is intussen natuurlijk al lang verstreken. De V.R.R. vraagt ook dat de vrijgelaten gevangenen de gelegenheid zouden krijgen om zelf te bepalen tot welke partij zij behoren. Tot nu toe stelde Saïgon vrijgelaten gevangenen die zich zelf tot de "derde macht" rekenden en bijgevolg weigerden aan de V.R.R. overhandigd te worden, steeds voor als vijanden die tot het regime van Saïgon bekeerd waren. Op deze manier tracht Saïgon het bestaan van deze derde macht te ontkennen en te ondermijnen.

)Onmiddellijke instelling van burgerlijke vrijheden. De V.R.R. onderstreept hierbij dat dit noodzakelijk is om de samenstelling van de Raad voor Nationale Verzoening mogelijk te maken en vooral om hem doelmatig te laten functioneren, en om de organisatie van werkelijke vrije en democratische verkiezingen mogelijk te maken.

De V.R.R. stelt voor onmiddellijk door beide partijen onderhandelingen te laten beginnen met de organisaties en personaliteiten van de "derde macht", met als doel deze stroming een waardige plaats te bezorgen in het politieke leven van Zuid-Vietnam. Direkt objectief bij deze onderhandelingen zou zijn de

vorming van de Raad voor Nationale Verzoening, en dit ten laatste binnen drie maanden.

Het is deze Raad die over het houden van verkiezingen moet beslissen, maar de V.R.R. is nochtans van oordeel dat het wenselijk is hier niet te lang mee te wachten, en ten laatste in september 1975, namelijk een jaar na de oprichting van de Raad.

Beide partijen zullen verder hun legersterkte verminderen, als voorbereiding op een militaire hereniging.

Als essentiële voorwaarden om het Parijse akkoord volgens dit nieuwe tijdschema uitvoerbaar te maken ziet de V.R.R. een volledige stopzetting van het militaire engagement van de USA en van hun inmenging in Zuidvietnamese aangelegenheden, en een ernstig antwoord van Saïgon op deze voorstellen.

Hoeft het gezegd dat de vertegenwoordiger van Saïgon dit voorstel onmiddellijk als "onredelijk" van de hand heeft gewezen ?

Saïgon houdt veel liever vast aan haar eigen Hallsteindoctrine, en verbreekt betrekkingen met regeringen die diplomatieke erkenning van beide regeringen, of zoals onze minister van buitenlandse zaken het zou kunnen formuleren, erkenning van de éne Zuidvietnamese staat en van de aldaar bestaande realiteit door diplomatieke relaties met beide regeringen, zouden wensen.

Maar ook de Hallstein doctrine is intussen door de feiten voorbijgestreefd.

Zal de Belgische regering nog langer zichzelf een ondubbelzinnig etiket toekennen door wél diplomatieke relaties te onderhouden met de Zuidvietnamese regering die systematisch en met alle middelen een mogelijke overgang van burgeroorlog naar vreedzame politiek saboteert, en niet met die Zuidvietnamese regering die geen inspanningen gespaard laat om deze overgang mogelijk te maken door uitvoering van internationale akkoorden die ook door de Belgische regering als een belangrijke positieve gebeurtenis begroet werden ?

Paul Wagemans.

DOE IETS VOOR ZUID-VIETNAM

Steun de Vereniging België-Vietnam op PR 000-0332204 te Antwerpen.
Help medikamenten voor het Nationaal Bevrijdingsfront aankopen door een storting op PR 3791.48 van de ASLK te Ledeberg, voor rekening 001-0264584-44 van de Humanitaire Werkgroep X.

kultuur

EL TENIENTE CORONEL DE LA GUARDIA CIVIL.

Wie is die Navarro, de nieuwe eerste knecht van Franco? Het is dezelfde man die fier gaat op zijn veelzeggende bijnaam "De Beul van Malaga". Lange tijd was hij het hoofd van het hele Spaanse politiestelsel, van de geheime dienst zowel als van de beruchte Guardia civil. Voegt men hierbij de vier miljoen militairen "ter bestrijding van de binnenlandse vijand" die Franco erop nahoudt, dan ziet men vlug in over welke verschrikkelijke macht de orthodoxe falangist Navarro beschikt. Nu reeds heeft hij de iets gematigder Opus Dei, een technocratische, pro-Amerikaanse groep volledig uit de regering geweerd, nu reeds schieten de militaire uitzonderingsrechtbanken - net zoals 30 jaar geleden - als paddestoelen uit de grond en wordt de repressie geïntensifieerd. Waar ligt het einde?

Om iets dergelijks te begrijpen, moet men zich eerst de vraag stellen: "Wat is een fascist, wat is een Navarro?" Wie beter dan de in 1936 laffelijk vermoorde Federico Garcia Lorca, Spanjes grootste moderne dichter die de Spaanse volksziel, de Spaanse mens, de Mens zo diep doorgrondde, kan hierop antwoorden? Lorca toont ons in "Escena del Teniente Coronel de la Guardia Civil" het drama van de grenzeloze domheid, van de meest volstrekke leegheid (el Teniente coronel) die echter ALLE macht uitoefent over de mens, de verbeeldingrijke, diepgevoelige mens, hier verzinnebeeld door de Gitano. Hoe bitter, hoe sarcastisch schildert Lorca hier de - nee; niet de kortzichtigheid - maar de misdadige, verwaten blindheid van een zinloos, wreedaardig politieapparaat, van een door en door inhumane regime dat ieder rechtvaardigheidsgevoel, iedere vrijheidsdrang aan zijn benagelde laarzen lapt en ongenadig uitroeit. Zelfs al barst, door een botsing met echt menselijke waarden, de Teniente Coronel als een vulgaire zeepbel uiteen, dan toch blijft de tirannie, die immers honderden dergelijke zeepbellen ter harer beschikking heeft, zich gemakkelijk handhaven. Zij heeft dan ook de gemakkelijkste weg gekozen, die van de domheid, en het is juist haar gebrek aan dit typisch menselijk kenmerk, de verbeeldingskracht, die haar overeind houdt. HET FASCISME ZIET NOOIT VOORUIT. Moet het ons verwonderen dat de mensen in een dergelijke val lopen? Wat of wie biedt hun de mogelijkheid de nietsdekkende, maar niettemin pompeuze

façade van het fascisme te doorgronden? Misschien Allende...? Lorca begreep, begrijpt reeds lang dit gevaar. Onweerstaanbaar opent hij ons de ogen. Doorheen zijn werk weerklinken zowel de wanhoopskreet van Dolores La Pasionara "Camarados, no podemos perder más territorio!", als de strijdkreet van Mei '68 "L'imagination au pouvoir!". Maar laten wij het laatste woord aan de tekst zelf, die zo klaar en bondig het menselijk streven naar vrijheid en vrede symboliseert.

Dirk Tytgat.

TONEELTJE MET DE LUITENANT-KOLONEL VAN DE GUARDIA CIVIL.

In het vlaggemagazijn.

- Luitenant-kolonel
Ik ben de luitenant-kolonel van de Guardia Civil.
- Sergeant
Jawel
- L.K.
En dat niemand me tegenspreke.
- Serg.
Welnee.
- L.K.
Ik draag drie sterren en twintig eretekens.
- Serg.
Welja.
- L.K.
De kardinaal-aartsbisschop met zijn vierentwintig purperen gewaden heeft mij gegroet.
- Serg.
Jawel.
- L.K.
Ik ben de luitenant, ik ben de luitenant-kolonel van de Guardia Civil.
- (Romeo en Julia, hemels, wit en goud, omheizen elkaar over de tabakstuin van de sigarendoos heen. De Soldaat streeft de loop van een geweer vol onderzeese schaduw. Een stem buiten.)*
- Maan,maan,maan,maan
van de tijd der olijven
Cazor onderwijs haar zijn toren
en Benameji verbergt haar.*
- Maan,maan,maan,maan,
Een haan kraait naar de maan.
Mijnheer de burgemeester, uw
dochters
staren naar de maan.*
- L.K.
Wat is dat?
- Serg.
Een zigeuner!
- (De jonge muilezelblik van het zigeunertje beschadwt en vergroot vreselijk de pupillen van de Luitenant-Kolonel van de Guardia Civil.)*
- L.K.
Ik ben de luitenant-kolonel van de Guardia Civil.

opvoeden tot vrede

Gedicht verschenen in het EVA'S krantje
Ekeren.
en zal bij iedere steunkaart gevoegd worden.

OPGEDRAGEN
AAN HET
CHILEENSE VOLK

*een grijnzend dodenmasker
trekt schaduwen
over zuid-amrika*

*gruwelijke handen
wurgen meedogenloos
land na land*

*bruine hemden regeren
en gitzwarte laarzen
vertrappen de aarde*

*een groeiende haat
maar tevens machteloze woede
siddert door de wereld*

*de macht van het volk
verpletterd
door de macht van de wapens*

*geheven vuisten
bloederig afgehakt*

*moeizaam opgebouwde wonderen
op één dag vernield*

*een grijnzend dodenmasker
waartegen
zich nieuwe vuisten vormen
dit keer geen naakte handen
maar honderden, duizenden
vervlochten vingers
die knampachtig
koude wapens omklemmen.*

LSD 6 januari 1974

Dank voor de steun aan het Chileense volk.

B.U.V.V. vzw V R E D E
Leeuwlaanstr. 58
Deurne

- Zigeuner
Jawel.
- L.K.
EN jij, wie ben jij?
- Zig.
Een zigeuner.
- L.K.
En wat is een zigeuner?
- Zig.
Gelijkwat.
- L.K.
Hoe heet je?
- Zig.
Zo.
- L.K.
Wat zeg je?
- Zig.
Zigeuner.
- Serg.
Ik heb hem gevonden en meegebracht.
- L.K.
Waar was je?
- Zig.
Op de brug over de rivieren.
- L.K.
Maar... over welke rivieren?
- Zig.
Over alle rivieren.
- L.K.
Wat deed je daar?
- Zig.
(ik maakte) Een toren van schoonheid.
- L.K.
Sergeant!
- Serg.
Tot uw orders, luitenant-kolonel van
de Guardia Civil.
- Zig.
Ik heb vleugels uitgevonden om te
vliegen, en ik vlieg. Tussen mijn lip-
pen roos en solfer.
- L.K.
Ai!
- Zig.
Hoewel ik geen vleugels nodig heb,
vermits ik zonder vlieg. Wolken en
ringen in mijn bloed.
- L.K.
Aii!
- Zig.
In januari heb ik oranjebloesem.
- L.K. (zich kronkelend)
Aiiiii!
- Zig.
En sinaasappelen in de sneeuw.
- L.K.
Aiiiii! poem, pim, pam (hij valt neer,
dood)

(De tabak en koffie-met-melk ziel
van de luitenant-kolonel van de Guardia
Civil vervluchtigt langs het venster).

- Serg.
Help!

+++++

(Op het kazerneplein ranselen
vier guardias civiles de zigeuner af.)

Vertaald naar : Federico Garcia Lorca,
Obras completas, Madria, Aguilar, 1972,
pp. 328-332.

SOLIDARITEIT MET CHILI

Via de Belgische Ambassade in Santiago kwamen tot heden ongeveer 80 Chileense politieke vluchtelingen naar ons land. Sommige onder hen werden door de junta aangehouden en waren in voorlopige vrijheid. Anderen waren met aanhouding bedreigd.

Het ligt zo voor de hand dat deze vrienden zeer weinig hebben kunnen meenemen.

Op dit ogenblik verblijven ze, voor een bepaalde tijd, op kosten van de regering in ons land. Zij moeten echter financieel geholpen worden. Zij zullen ook zo snel mogelijk moeten werk vinden.

"Vrede" wil hen zoveel mogelijk behulpzaam zijn.

Om die reden hebben we een steunkampagne geopend. Stort uw bijdrage op Prk. 000-0956015-80 van Vrede vzw, Studie en Infocentrum - Bagattenstraat 136 - 9000 Gent (met vermelding Chili-steunfonds). Vraag steunlijsten.

Bestel en verkoop onze speciale CHILI-Klever - 20 fr - waarvan de opbrengst zal gestort worden in het Chili-steunfonds.

**¡COMPAÑERO
PRESIDENTE
CONTINUAREMOS
TU LUCHA!**

Posters : 50 fr. plus verzendingskosten 5 fr.

BOEKENARSENAAL

Vraag zonder verplichting een uitgebreide folder bij

BOEKENARSENAAL

Lamstraat, 14

9000 GENT

Tel. 09/25.62.57

een rijke keus aan boeken

GRUNDIG

BRAUN

PHILIPS

hifi stereo keten
combinatie

EUROPA ELECTRONIC

A. PIETERSLAAN, 2 (aan 't STADHUIS) - OOSTENDE - Tel. 716.34

BOEKHANDEL

DE FAKKEL

Pluimstraat 14, KORTRIJK
Tel. (056) 213.16

Men vindt er de NIEUWSTE BOEKEN
en GROTE KEUS JEUGDWERKEN

Korting voor rechthebbenden.

KUNSTHANDEL

GALERIJ "ELITE"

Tolhuislaan 157 - Gent

Enorme keus van reproducties

Schilderijen van oude en hedendaagse schilders
Eigen werkhuis voor alle soorten inlijstingen.
tel. 22.16.31

CORMAN

De "Topboekhandel"
ALLE UITGAVEN
Meer dan 300.000 "pocket"
boeken in 6 talen

Ravensteinstraat, 28-30
1000 Brussel
Tel. (02) 11.67.29

Sociale Zetel :
Ad. Buylestraat 51
8400 Oostende
Tel. (059) 727.24

Kustlaan 169 en
Strandstraat 9
8300 Het Zoute
Tel. (050) 618.28

Het boek dat u
zoekt is er. Zo
niet CORMAN
zoekt en vindt.
M. CORMAN,
Oostende
Prk. 16.83.33

BOEKENFONDS MARNIX

heeft steeds een uitgebreide keus van :

- Literaire
- Wetenschappelijke
- Politieke
- boeken.

Alsook :

- Engelse
(Penguin - Pelican...)
- Franse
(Livre de Poche - 10/18...)
- Duitse
(D.T.V. - Goldmann...)
- pocketseries.

AJUNLEI 18 - 9000 GENT
(evenwijdig met Veldstraat).

Tel. 09/25.10.92 Doorlopend geopend van
8.30u - 6.30u

VRIJE TOEGANG.

GAKKO s.v.

St.-Pietersnieuwstraat 107
9000 - Gent - tel. 23.27.88
OPEN : 08.30 - 18.30

DRUKKERIJ

* Offset en duplikator

Tijdschriften
Folders
Briefhoofden
Omslagen

UITGEVERIJ

Boeken
Affiches
Bindwerk
Drukkerij-
papier

Wetenschappelijke
& literaire
uitgaven
Posters

WINKEL

Kantoorartikelen
Papierwaren
Boeken, pockets
Schrijfmachines
Labojassen
Kranten

* Speciale voorwaarden voor verenigingen *

EVEN UW AANDACHT VOOR

P A N A M A (2de vervolg)

In een paar vorige nummers van "VREDE" - 121 en 122 - hadden wij het reeds over Panama en de harde strijd die het sedert jaar en dag tegen de Verenigde Staten voert voor zijn volledige onafhankelijkheid. Ondanks de positieve houding van alle leden van de Veiligheidsraad hadden de VS in april van verleden jaar van hun vetorecht gebruik gemaakt om de zaak van het Panamakanaal te blokkeren. En plots is er nu in de strakke houding van de VS verandering gekomen. Dat dit juist gebeurt voor de conferentie der ministers van Buitenlandse Zaken der OAS-landen te Mexico is zeker geen toeval.

De ondertekening door de H.H. Henry Kissinger en Juan Antonio Tack van deze "beginselverklaring" betreffende het toekomstig beheer van het Panamakanaal en de Kanaalzone zal nog het einde niet betekenen van het langdurig conflict dat tien jaar geleden uitbrak in bloedige onlusten en in de loop van verleden jaar nog aanleiding gaf tot heftige oratorische confrontaties onder de auspiciën van de Veiligheidsraad. Volgens de Latijns-Amerikaanse kringen te New-York betekent de "beginselverklaring" toch een eerste stap in de goede richting. Zij zal trouwens een goed klimaat scheppen voor het bezoek van de Amerikaanse staatssecretaris aan de conferentie te Mexico. Toen de H. Kissinger in september jl. voor de senaatscommissie van Buitenlandse Zaken verscheen, die zijn benoeming tot staatssecretaris moest goedkeuren, had hij "nieuwe initiatieven" in de richting Zuid-Amerika beloofd zonder ze verder te preciseren. De oorlog in het Midden-Oosten was intussen uitgebroken en deze vergde al zijn aandacht. De zaak Zuid-Amerika geraakte hierdoor op de achtergrond. Toch zag hij nog kans M. Ellsworth Bunker naar Panama te sturen met de opdracht de vastgelopen onderhandelingen uit het slop te halen.

In tegenstelling met John Foster Dulles, zijn voorganger in 1956, is Henry Kissinger blijkbaar van mening dat zoals het Suezkanaal aan Egypte toebehoort het Panamakanaal wel aan Panama mag toebehoren.

De voortaan door Washington erkende principes die door het Staatsdepartement als basis van een "modern gedrag" worden beschouwd, wijzen op een gevoelige kentering. De VS doen formeel afstand van de permanente soevereiniteit op een vreemd land dat hun door het verdrag van 1903 werd toegewezen en dat moet worden beschouwd als een der laatste overblijfselen van het zuiverste imperialisme der 19de eeuw. Zij aanvaarden de geleidelijke uitbreiding van het Panamese rechtsgebied in steeds talrijker territoriale sectoren

en in steeds uitgebreider gebieden van de Kanaalzone.

Indien dit alles een soort "ontruimingskalender" doet veronderstellen is er nog niets beslist voor wat het ritme van deze kalender betreft. Vele belangrijke punten blijven nog in het duister. o.m. de betrekkingen tussen beide landen voor wat betreft het onderhoud en de verdediging van het kanaal.

Het bestaan en de activiteiten van een machtige stemmenronseling te Washington voor het behoud van de Noordamerikaanse enclave zullen de opdracht van M. Kissinger zeer bemoeilijken. Het gaat deze keer niet over de gewone grote firma's of andere grote privé-belangen. De 35.000 Amerikaanse zonebewoners zijn er in geslaagd de vaderlandse snaar van vele Noord Amerikanen te doen trillen die bovendien de steun genieten van gepensioneerde generaals en praktisch alle nationalistische organisaties.

In Het Capitoool worden zij ook nog gesteund door reactionaire senatoren zoals o.m. John Tower uit Texas en Strom Thurmond uit Zuid-Carolina die door President Nixon niet graag voor het hoofd worden gestoten. De democratische volksvertegenwoordiger Daniël Flood uit Pennsylvania is ook een kampioen voor het behoud van de Kanaalzone ; hij bestempelt de "concessies" van M. Kissinger als "een der meest beschamende bladzijden uit de geschiedenis der VS". Sommige Latijnsamerikaanse diplomaten merken smalend op dat de ondertekening van het "modern verdrag" nog voor het einde van dit jaar, indien de vooruitzichten van M. Kissinger bewaarheid worden, te Panama zelf wel eens moeilijkheden zouden kunnen opleveren. Generaal Omar Torrijos zal Henry Kissinger triomfantelijk onthalen maar sedert zijn aanstelling vijf jaar geleden, als chef van de Panamese regering, krijgt hij voor het eerst moeilijkheden met de rechtsen; Indien hij zijn anti-imperialisme laat varen riskeert hij moeilijkheden met de linksen. Buiten de aanzienlijke verhoging van het aandeel der cijnsrechten kan M. Kissinger hem nog iets zeer spectaculairs aanbieden namelijk de sluiting van de "anti-guerillaschool" van Fort Gulick waar duizenden Latijns-Amerikaanse officieren een "speciale" opleiding hebben genoten. Alhoewel de Kanaalzone een stukje echte goed bewaarde wildernis bevat voor de oefeningen zou de school wel ergens in de VS kunnen overgebracht worden indien Porto-Rico ; zoals voorzien, ze niet wil. De Latijns-Amerikaanse generaals zullen in elk geval de opleiding in Fort-Gulick wel kunnen missen ; de gebeurtenissen der laatste maanden in Chili hebben dit wel duidelijk bewezen.

T. RATIJEH..